БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 100 (2133).
22 МАЙ
СЕШАНБА
1962 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ҚЎШМА БАЁНОТИНИНГ ИМЗОЛАНИШИ

СОФИЯ, 19 май. (ТАСС). Музокаралар тугаллангандан кейин бугун бу ерда Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияларининг қўшма баёноти имзоланди.

Қўшма баёнотни совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Болгария партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Тодор Живков имзоладилар.

Қўшма баёнотни имзолаш вақтида СССР ва Болгария партия-ҳукумат делегацияларининг аъзолари, шунингдек ҳар иккала томоннинг бошқа расмий кишилари ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Болгария Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва Совет Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси 1962 йил 14 майдан 20 майгача Болгарияда дўстлик визити билан бўлди.

Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси София ва унинг атрофидаги диққатга сазовор жойлар билан танишди ва Стара Загора, Нова Загора, Варна, Толбухин ва Плевен шаҳарларида бўлди. Делегация аъзолари ҳамма жойда қардош мамлакатдан келган азиз меҳмонлар сифатида шодиёна кутиб олинди. Мамлакат бўйлаб қилинган сафарда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумининг аъзоси ўртоқ Тодор Живков, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Антон Югов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Митко Григоров ва Станко Тодоров ўртоқлар, Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министри ўртоқ Карло Луканов, Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси ўртоқ Любен Герасимов ва бошқалар совет делегацияси билан бирга бўлдилар.

Совет Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси мамлакат бўйлаб қилган сафарида Болгария Халқ Республикасидаги социалистик қурилиш билан танишди. Делегация саноат корхоналарини, кооператив хўжаликларини, тарихий ва маданий ёдгорликларни, Қора денгиз соҳилидаги катта курорт қурилишини бориб кўрди, ишчилар, колхозчи деҳқонлар билан, болгар интеллигенциясининг вакиллари билан учрашди ва дўстона суҳбатлар қилди. Болгария меҳнаткашлари билан бўлган ва мустаҳкам совет-болгар дўстлигининг қудратли намойишига айланган учрашувлар вақтида совет партия-ҳукумат делегацияси совет халқининг коммунистик жамият қурилишида эришган жуда катта муваффақиятлари тўғрисида, Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съезди қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан кураш олиб бораётганликлари тўғрисида сўзлаб берди. Совет Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси Болгария Халқ Республикаси меҳнаткашлари ва раҳбарлари билан учрашув ҳамда суҳбатлар вақтида ҳамма жойда делегация аъзолари самимият, зўр илтифот ва меҳмондўстлик билан кутиб олинганлиги учун Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси ҳукуматига ва бутун болгар халқига самимий ташаккур изҳор қилади.

Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси Болгария Халқ Республикасида бўлган вақтда музокаралар олиб борилди. Бу музокараларда қуйидагилар қатнашдилар:

Совет томонидан — делегация бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев, делегация аъзолари: КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Литва Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. Ю. Снечкус, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Киев область комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С. П. Павлов, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Москва комитетининг секретари О. П. Колчина, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Г. И. Попов, совет-болгар дўстлиги жамиятининг раиси академик А. Н. Туполев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Болгария Халқ Республикасидаги элчиси Г. А. Денисов ўртоқлар.

Болгария томонидан — делегация бошлиғи, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Халқ кенгаши Президиумининг аъзоси ўртоқ Тодор Живков, делегация аъзолари: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Антон Югов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Райко Дамянов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Госплан раиси Станко Тодоров, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Митко Григоров, Болгария халқ деҳқонлар союзининг секретари, Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Георгий Трайков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ташқи ишлар министри Карло Луканов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолигига кандидат, Болгария Коммунистик партияси София шаҳар комитетининг секретари Владимир Виденов, Болгария коммунистик ёшлар союзи Марказий Комитетининг секретари Иван Абаджиев, касаба союзлари Марказий Советининг секретари Роза Коритарова, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Болгариянинг СССР даги элчиси Любен Герасимов ўртоқлар.

Ғоят дўстона ва самимий муҳитда ўтган музокаралар давомида ҳар иккала делегация ҳозирги халқаро вазиятнинг энг муҳим актуал масалалари ва Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Болгария Коммунистик партияси ўртасидаги қардошларча муносабатни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни қараб чиқди.

Музокаралар муҳокама қилинган барча масалалар юзасидан ҳар иккала томон қарашларининг тамомила якдил ва бирхил эканлигини яна бир марта тасдиқлади.

I.

Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси Болгария Халқ Республикаси тарихан қисқа муддатларда ҳаётнинг ҳамма соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришганлигини ва бу муваффақиятлар Болгария Халқ Республикасининг қиёфасини тамомила ўзгартириб юборганлигини зўр мамнуният билан қайд қилди. Болгар халқи ўз ватанини қолоқ аграр мамлакатдан саноати тўхтовсиз ривожланаётган, механизациялаштирилган кооператив деҳқончиликка эга бўлган мамлакатга айлантира олди. Халқ ҳокимиятининг раҳбарлигида фан ва маданият, соғлиқни сақлаш, коммунал-маиший ва социал қурилиш соҳасида катта муваффақиятлар қўлга киритилди, шаҳар ва қишлоқлардаги болгар меҳнаткашларининг фаровонлиги тўхтовсиз ўсмоқда.

Ана шу ажойиб муваффақиятлар Болгария Коммунистик партияси ва Болгария Халқ республикаси ҳукумати ўтказиб келаётган тўғри сиёсатнинг натижасидир. Болгария Коммунистик партияси ва Болгария Халқ Республикасининг ҳукумати улуғ маркса-ленинча таълимотни изчиллик билан ва оғишмай амалга оширмоқдалар. Бу ажойиб муваффақиятлар болгар халқининг мустаҳкам бирлиги, жипслиги ва ғайрат-шижоати, Совет Иттифоқи билан, барча социалистик мамлакатлар билан қардошларча дўстлик ва кенг ҳамкорликнинг натижасидир.

Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси ўз томонидан шуни қайд қиладики, Совет Иттифоқи эришган жаҳоншумул-тарихий сиёсий, иқтисодий, маданий ва илмий ғалабалар социалистик ижтимоий системанинг капиталистик ижтимоий системага нисбатан афзаллигини жуда яққол намойиш қилди, инсониятга порлоқ истиқболлар очиб берди. Совет Иттифоқи эришган буюк муваффақиятлар замонамизнинг энг олижаноб идеялари — коммунистик идеяларнинг порлоқ моддий ифодасидир. Совет халқи шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида ва унинг ленинчи Марказий Комитети бошчилигида ана шу идеяларни амалга оширмоқда.

Болгария партия-ҳукумат делегацияси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX ва XXII съездларининг қарорлари КПСС ва совет халқи учунгина эмас, балки бутун жаҳон коммунистик ҳаракати учун, ҳар бир прогрессив инсон учун ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. Бутун болгар халқи КПСС нинг янги Программасини зўр шодлик ва баланд руҳ билан кутиб олди. Болгар халқи бу Программани ўз Программаси ҳам деб ҳисоблайди.

Болгария партия-ҳукумат делегацияси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жаҳоншумул-тарихий тажрибаси Болгария Коммунистик партияси ва болгар халқининг социализм қуриш учун ва аста-секин коммунизмга ўтиш учун олиб бораётган курашида жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Болгар халқининг Совет Иттифоқи билан дўстлиги, марксизм-ленинизмга садоқати, социалистик мамлакатлар улуғ оиласининг бирлиги ва жипслиги Болгария Халқ Республикасининг бахт-саодати ва равнақи, коммунизм тантанаси учун мутлақо зарур заминлардир.

Музокаралар вақтида ҳар иккала томон зўр мамнуният билан шуни қайд қилдики, дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартноманинг бажарилиши Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги қардошларча муносабатларни янада ривожлантириш ва тағин ҳам мустаҳкамлашга олиб келди. Ўтган давр ичида турли соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузилган барча битимлар ҳар иккала томонга фойдали бўлди.

Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси Совет Иттифоқининг ҳар томонлама кўрсатаётган қардошларча ёрдами учун ва хусусан социалистик индустрлаштириш соҳасида ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш соҳасида бераётган ёрдами учун болгар халқи ғоят миннатдор эканлигини билдирди.

Ҳар иккала делегация шу вақтгача давом этиб келган ҳамкорлик самарали ва ҳар иккала томонга фойдали бўлди, деган фикрни изҳор қилди ва Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган бузилмас дўстлик бундан буён ҳам ривожланиб ва кучайиб боради, деб ишонч билдирди. Бу дўстлик социалистик лагерни янада мустаҳкамлаш, бутун жаҳонда тинчликни сақлаш ва коммунистик идеяларнинг тўла тантанаси ишига қўшилган муҳим ҳиссадир.

Ҳар иккала мамлакатнинг партия-ҳукумат делегациялари Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш ва кенгайтиришга тааллуқли масалалар юзасидан музокаралар олиб бордилар. Болгар томони тўртинчи беш йиллик планнинг вазифалари тўғрисида ва 20 йиллик перспектив план тайёрланаётганлиги ҳақида совет делегациясига ахборот берди.

II.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар вақтида ҳозирги халқаро аҳволга тааллуқли бир қанча муҳим масалалар юзасидан фикр олишилди. Ҳар иккала мамлакат қарашларининг ташқи сиёсат соҳасидаги мақсад ва вазифаларининг тамомила бир хил эканлиги қайд қилинди.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикасининг ҳукуматлари шуни таъкидлайдиларки, турли ижтимоий ва сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик, ҳамкорлик ва миллий мустақилликни ўзаро ҳурмат қилиш принциплари ҳар иккала мамлакат ташқи сиёсати таянган асосий принциплардир. Бу принциплар социалистик тузумнинг моҳиятидан, улуғ маркса-ленинча таълимотдан келиб чиқади ва жаҳондаги барча тинчликсевар халқларнинг ниятлари ва идеалларига тамомила мосдир.

Ҳар иккала мамлакатнинг партия-ҳукумат делегацияси шу нарсага қатъий аминдирларки, барча давлатлар тинч-тотув яшаш принципига амал қиладиган бўлсалар, жаҳондаги кучлар нисбати тинчликсевар мамлакатлар ва халқлар фойдасига ўзгариб бораётганлигини эътиборга оладиган бўлсалар, тинчликни сақлаб қолиш мумкин.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ўтказиб келаётган тинчлик ва тинч-тотув яшаш сиёсати ҳар иккала мамлакат халқларининг ҳаётий манфаатларига тамомила мувофиқдир; бу сиёсат коммунистик ва ишчи партияларнинг Москва кенгашларида ишлаб чиқилган йўлга жавоб беради. Бу йўлнинг тўғри йўл эканлиги халқаро муносабатларнинг тараққиётида тасдиқланди. Бутун жаҳонда тинчликни ва хавфсизликни сақлаш учун олиб борилаётган курашда эришилган самарали натижалар буни исбот қилади.

Ҳар иккала томон шуни таъкидлайдики, Совет Иттифоқи, Болгария Халқ Республикаси ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсат соҳасида тўғри йўлни ўтказиб келаётганликлари туфайли, империалистларнинг янги жаҳон урушини бошлаб юбориш планлари шу пайтгача барбод бўлиб келди. Социалистик мамлакатларнинг энг муҳим халқаро масалаларда тутган позицияси милитаристлар бартараф қилолмайдиган ғов бўлиб, уларнинг ўз агрессия ниятларини амалга оширишга ошкора киришишларига йўл қўймаётир. Империалистик давлатлар халқларга ўз шартларини мажбуран қабул қилдира олмайдилар, халқаро муносабатларда ўз хоҳишларини қабул қилишга халқларни мажбур этолмайдилар, тинчликсевар мамлакатлар ва халқларга қарши бемалол жиноят қилолмайдилар. Объектив тарихий вазият хусусан ҳозирги пайтда уларни ўз планлари ва мақсадларини ниқоблашга, халқларнинг ҳушёрлигини сусайтириш ва жаҳон жамоатчилигини алдаш йўлларини қидириб топишга мажбур этмоқда.

Ҳар иккала партия-ҳукумат делегацияси шуни қайд қиладики, Ғарбдаги империалистик давлатлар социалистик мамлакатларнинг изчил тинчликсеварлик сиёсатига жавобан зўр бериб қуролланишни авж олдирмоқдалар. НАТО, СЕАТО ва СЕНТО агрессив ҳарбий блокларининг тинчлик учун хатарли бўлган иғвогарлик фаолиятини кенгайтирмоқдалар. НАТОнинг май ойи бошларида Афинада ўтказилган кейинги сессияси ҳам батамом халқлар томонидан қораланган ана шу сиёсий йўл руҳида ўтди. Бу сессиянинг қарорлари зўр бериб қуролланишни авж олдириш, халқаро вазиятни янада кескинлаштириш йўлидаги хавфли қадамдир. Ҳар иккала томон шу нарсани ташвишланиб қайд қиладики, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг «поларис» ракеталари билан таъминланган беш сув ости кемасини НАТО ихтиёрига топшириш тўғрисидаги қарори ана шу ҳарбий пактнинг агрессив характерда эканлигини исбот этувчи янги далил бўлиб халқаро кескинликни янада кучайтиради. Ядро қуролига эга бўлишга кўпдан бери интилиб келаётган Ғарбий Германия милитаристлари Афина сессиясида кўп масалалар юзасидан ўз ниятларини қабул қилдиришга урингандиклари сир эмас. Ғарбда ҳам Бонн реваншчиларининг ана шу планларига хайриҳоҳлик билан қараётган таъсири зўр доиралар бор.

Ўз-ўзидан маълумки, Ғарбий Германия милитаристларига ядро арсеналларининг эшиклари очиб берилганида социалистик мамлакатлар ва барча тинчликсевар халқлар қўл қовуштириб ўтирмас эдилар. Совет Иттифоқи, Болгария Халқ Республикаси ва бошқа социалистик мамлакатлар ўз хавфсизликларини таъминлаш манфаатлари, тинчлик манфаатлари йўлида зарур хулосаларни, шубҳасиз, чиқариб олган бўлур эдилар.

(Охири учинчи бетда)

МОСКВА. 1962 ЙИЛ 20 МАЙ. Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг Болгария Халқ Республикасидан қайтиши. СУРАТДА: Внуково аэродромида кутиб олиш пайти.

А. Ляпин ва В. Дружинин фотоси.

СОФИЯДА 250 МИНГ КИШИЛИК МИТИНГ

СОФИЯ, 19 май. (ТАСС). Бугун Софияда 9 сентябрь майдонида мустаҳкам совет-болгар дўстлигига бағишлаб, Болгария пойтахти меҳнаткашларининг 250 минг кишилик митинги бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси аъзолари ва Болгария Коммунистик партияси ҳамда ҳукуматининг Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети биринчи секретари Тодор Живков бошчилигидаги раҳбарлари Георгий Димитров мавзолейи минбарига чиққанларида, митинг иштирокчилари уларни гулдурос овация билан кутиб олдилар.

Митингда Тодор Живков ва Н. С. Хрушчев катта ёрқин нутқ сўзладилар.

София шаҳар халқ кенгаши ижроия комитетининг раиси Г. Петков Н. С. Хрушчевга Софиянинг фахрий граждани унвони берилганлиги тўғрисида ижроия комитетнинг қарорини эълон қилди. Азиз меҳмонга узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида шаҳарнинг калити топширилди.

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ нутқи

Қадрдон ўртоқ Тодор Живков!
Қадрдон ўртоқ Димитр Ганев!
Қадрдон ўртоқ Антон Югов!
Қадрдон ўртоқлар ва дўстлар!

Болгариянинг пойтахти София меҳнаткашлари билан бўлган бугунги учрашувимиз муносабати билан ўз номимдан ва делегациядаги ўртоқларим номидан чуқур хурсандчилик туйғусини изҳор қилмоқчиман.

Менга София шаҳрининг фахрий граждани унвони берганлигингиз муносабати билан ўз самимий миннатдорчилигимни нутқимнинг бошидаёқ изҳор қилиб ўтишимга рухсат бергайсиз. Бу зўр ҳурматни аввало Болгария пойтахти меҳнаткашларининг бизнинг мамлакатимизга, бутун совет халқига бўлган қардошлик туйғуларининг ифодаси деб биламан. **(Гулдурос, давомли қарсаклар!).**

Болгария пойтахти София шаҳрининг аҳолиси менга, совет халқининг вакилига шаҳрингизнинг калитини топшириб, болгар халқининг бизнинг мамлакатимизга, Коммунистик партиямизга бўлган бениҳоя зўр ишончини ифода этганликлари учун алоҳида миннатдорчилик билдираман. **(Гулдурос қарсаклар).** Чунки бу — ишончли кишиларга, чинакам дўстга топшириладиган калитдир. Бу калит ишонмаган кишиларга, ҳатто улар талабгор бўлганларида ҳам, ҳеч қачон топширилмайди. Менга шу калитни топширганингизни Совет Иттифоқига бўлган алоҳида ишончингизнинг символи деб биламан ва бунинг учун мамлакатимиз халқлари номидан сизларга чуқур миннатдорчилик изҳор қиламан **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Мана шу калит бизга бўлган ишончингизнинг символи бўлиб хизмат қилади ҳамда умумий душманларимизни огоҳлантирувчи символ бўлиб хизмат қилади: душманларимиз Болгарияга қарши, бошқа социалистик мамлакатларга қарши юришлар бошлашни хаёлларига ҳам келтириб юрмасинлар! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. «Ура!» хитоблари).**

Сизларга, бутун болгар халқига дўстингиз, содиқ иттифоқчингиз, оғангиз совет халқидан оташин салом келтирдик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Митинг қатнашчилари «Дўстлигимиз абадий!», «Дўстлигимиз абадий!» сўзларини якдил бўлиб такрорлайдилар. «Ура!» хитоблари янграйди).**

София шаҳрининг граждани бўлганлигим учун менинг нотиққа хос мавқеимни ҳисобга олишингизни илтимос қиламан: мана ҳозир сизлар такрор-такрор хитоб қиляпсизлар, кейин шу хитоблар учун кетган вақтни менга тўнкаб, жуда узун нутқ сўзлади, деб айтишингиз мумкин. **(Қувноқ жонланиш).** Шунинг учун мен вақтни ўз текстимга қараб ҳисоблайман, такрор-такрор хитоблар қилишга кетган вақтни эса, сизлар ўз зиммангизга олиб, мени узун нутқ сўзлади, деб айбламанглар. **(Қувноқ жонланиш. Қарсаклар).**

Совет делегацияси сизларнинг ҳузурингизга келаётганда ўзини энг яхши, энг яқин дўстлари ҳузурига келаётган деб ҳис қилди. Болгария тупроғига келганимиздан кейин ана шу дўстлик ҳисси ҳар биримизда тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди. Мана шу кунларда қаерга борган бўлсак, ҳамма жойда болгар халқи бизни бениҳоя илтифот ва ғамхўрлик билан кутиб олди.

Қардошларча самимият билан кутиб олганликлари учун биз ўртоқ Тодор Живков бошлиқ Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетидан, ўртоқ Антон Югов бошлиқ Халқ Болгарияси ҳукуматидан, қардош Болгария партияси ва ҳукуматининг ҳамма раҳбарларидан, барча болгар меҳнаткашларидан чин кўнгилдан миннатдормиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Мен Болгарияда 1958 йилда бўлган эдим. Ўша вақтдан буён атиги тўрт йил ўтган бўлса ҳам, мамлакатингизда жуда катта ўзгаришлар рўй берибди, Болгария меҳнаткашлари социализм қуришда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритибдилар.

Европадаги социалистик мамлакатлар халқ ҳокимияти ўрнатилганидан кейин ўз иқтисодий тараққиётида унчалик илгари силжигани йўқ, деган гапларни буржуа матбуотида кўп ўқишга тўғри келади. Ана шу жанобларга: Болқон ярим оролининг харитасига бир назар ташланг, дегинг келади.

Болқон ярим оролида социал тузуми ҳар хил бўлган давлатлар — социалистик ва капиталистик давлатлар бор. Хўш, Болгарияга қўшни бўлган капиталистик мамлакатлардан қайси бири болгар халқи социализм шароитида эришган ютуқларни мен ҳам қўлга киритдим, деб айта олиши мумкин?

Урушга қадар Ғарб капиталистлари такаббурлик билан: Болгария ҳатто михни ҳам чет элдан олиб келади, дейишар эди. Болгария ўз иқтисодий тараққиётида орқада қолганлигига ана шу гапларни айтган кишиларнинг ўзлари айбдор эди, улар Болгариянинг табиий бойликларидан фойдаланиб, жуда катта даромад орттирар эдилар, халқингизнинг бойлигини қўлларидан келганича талар эдилар.

Империалистларнинг нияти Болгарияни умрбод аграр мамлакат қилиб қўйиш эди. Эски Болгариянинг ҳукмрон доиралари эса ҳатто қолоқ мамлакат бўлиб қолиш азалдан Болгариянинг пешонасига битиб қўйилган, Болгариянинг иқтисодий тараққиёт учун зарур бўлган табиий бойликлари йўқ, деган «назария»ни тўқиб чиқарган эдилар. Буни қарангки, улар Болгариядек ажойиб бир мамлакат ҳақида ана шу гапларни айтар эдилар!

Болгар халқи қабиҳ эксплуататорларнинг бўйинтуруғини ўз елкасидан улоқтириб ташлади, ўз юртида энг прогрессив ижтимоий тузум ўрнатди ва ўз ватанининг қиёфасини ўзгартиришга мардонавор киришди. 15 йилдан сал кўпроқ вақт ўтган бўлса ҳам, Болгарияни ҳори-зорликка маҳкум қилган ана шу «назария»лардан халқ ибораси билан айтганда, тариқча асар қолмади.

Ҳокимиятни ўз қўлига олган халқ капиталистларни товбасига таянтириб қўйишини ҳамда экономика, фан ва маданиятни эксплуататор синфларнинг тушига ҳам кирмаган юксак суръатлар билан ривожлантира олишини тарих Болгария тимсолида яна бир марта яққол исботлади.

Болгария ишчи ва деҳқонлари социалистик қурилиш йиллари мобайнида эришган муваффақиятларни эски, подшо замонидаги Болгария хаёлига ҳам келтирмаган эди. Болгариянинг қисмати ҳам Туркия ва Грециянинг қисмати сингари бўлиши, унинг экономикаси ҳам ана шу мамлакатларнинг экономикаси каби турғунликдан чиқмаслиги очиқ-ойдин кўриниб турган нарса эди. Социалистик Болгария ўзининг қолоқ қўшниларидан ўзиб кетдигина эмас, айни маҳалда Европанинг баъзи иқтисодий тараққий этган мамлакатлари билан ҳам муваффақиятли суратда мусобақалашмоқда. Иккинчи жаҳон урушига қадар Болгария электр энергияси ишлаб чиқариш жиҳатидан Европада энг охирги ўринлардан бирида турар эди. 1960 йилда мамлакат электростанциялари аҳоли жон бошига 592 киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарди, ваҳоланки, аҳоли жон бошига Грецияда 276 ва Туркияда 104 киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилди. 1961 йилда эса мамлакатингизда аҳоли жон бошига электр энергияси ишлаб чиқариш 693 киловатт-соатга етди.

Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида Болгарияда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 14 баравар кўпайди, сермаҳсул, бақувват қишлоқ хўжалиги барпо қилинди, фан ва маданият жуда тез ривож топди, халқ турмушининг моддий даражаси анча кўтарилди. Халқ Болгарияси ривож топган индустриал-аграр мамлакатга айланди, чинакам мустақил мамлакат бўлиб қолди, қудратли социалистик ҳамкорликда муносиб ўрин эгаллаб турибди. Социализм қураётган халқ ана шундай ютуқларга эришиши мумкин!

(Охири иккинчи бетда)

МАЛИ ДАВЛАТИНИНГ БОШЛИҒИ ВА МАЛИ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ РАИСИ МОДИБО КЕЙТА МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 21 май. (ТАСС). Мали давлатининг бошлиғи ва Мали Республикаси ҳукуматининг раиси Модибо Кейта бугун расмий визит билан Москвага келди. У, СССР Олий Совети Президиумининг ва Совет ҳукуматининг меҳмони бўлади. Модибо Кейта билан биргаликда министрлар, депутатлар, касаба союзлари, жамоат, хотин-қизлар, ёшлар ташкилотлари, уруш ветеранларининг вакиллари ва бошқа расмий шахслар ҳам келдилар.

Модибо Кейта ва унинг ҳамроҳларини пойтахтдаги Внуково аэродромида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. А. Мюрисеп, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, Совет Иттифоқи маршаллари ва бошқа расмий шахслар, шунингдек Москва меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари кутиб олдилар.

Малининг СССРдаги элчиси Мамаду Фадиала Кейта, СССР даги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, ҳарбий, ҳарбий-денгиз, ҳарбий-ҳаво атташелари, журналистлар ҳам аэродромда ҳозир бўлдилар.

Мали давлатининг бошлиғи ва Мали Республикаси ҳукуматининг раиси келиши муносабати билан аэродромда фахрий қоровул саф тортиб турди. Мали Республикасининг ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди, миллатлар салюти берилди.

Аэродромда Н. С. Хрушчев ва Модибо Кейта нутқ сўзладилар.

Шундан кейин Модибо Кейта, Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев очиқ машинага ўтириб, Модибо Кейтанинг Кремлдаги қароргоҳига йўл олдилар. Бутун йўл бўйлаб ўн минглаб москваликлар ҳурматли меҳмонни самимий табрикладилар. Москванинг меҳмонлар тушган машиналар ўтган майдонлари ва кўчалари ҳар иккала мамлакат давлат байроқлари билан, табрик шиорлари ёзилган транспарантлар билан безатилган эди.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Болгариянинг саккиз миллионинчи граждани туғилди, деган хабарни яқинда ўқиб қолдим. Бу жуда ёқимли хабардир. Мамлакатнинг аҳолиси тўққиз миллионга қараб бораётган бўлса, чакки эмас. Софиянинг янги граждани сифатида мен бу ҳисобга кирмайман. **(Жонланиш. Қарсаклар).** Ахир, олам одамлар билан тўлиши керак, деган гапни ҳатто Шекспир ҳам айтиб ўтган эди. Бизнинг социалистик оламимизда эса, инсон учун ҳамма ноз-неъматлар яратиб берилмоқда, бас шундай экан, бу оламда соғлом ва бахтиёр кишилар кўпая бериши керак.

Биз ажойиб мамлакатингизнинг ҳамма одамлари қатори Болгариянинг саккиз миллионинчи гражданига ҳам бахт-саодат ва ютуқлар тилаймиз. У Болгариянинг сахий қуёшидан нур эма берсин, Болгариянинг сўлим тупроғида қувватга тўлиб бора берсин, коммунизм ғалабаси учун илҳомкор курашчи бўлиб улғая берсин! У вояга етгач мамлакатингизда коммунизм ғалаба қилган бўлади!

Социалистик тузум инсон оламда шоду хуррамлик билан бахтиёр турмуш кечириши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб бермоқда. Коммунистларнинг инсонга ғамхўрлик қилишдан ҳам юксакроқ мақсади йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Капиталистик тартибларнинг ҳимоячилари обивателларни ваҳимага солиш учун бизларни, яъни коммунистларни вайрон қилувчи, тараққиёт йўлини беркитиб қўювчи, кишилик цивилизацияси муваффақиятларини совуриб юборувчи одамлар қилиб тасвирлаб келдилар. Аммо халқлар коммунистлар раҳбарлигида дастлаб Россияда, унинг кетидан эса Европа ва Осиёдаги бошқа бир қанча мамлакатларда ҳокимият тепасига келгач, жаҳон ана шу уйдирмаларнинг бошдан-оёқ бемаъни гап эканлигини кўрди. Дарҳақиқат, зулм ва зўравонликдан иборат бўлган эски тартиблар таяниб турган чирик тўнкаларни коммунистлар амалда илдиз-пилдизи билан қўпариб ташладилар. Аммо бу бизнинг дастлабки вазифамиз эди, холос. Бизнинг асосий вазифамиз эса вайрон қилиш эмас, балки инсонга муносиб бўлган фароғатли турмушнинг муҳташам ва ёруғ биносини барпо қилиш, қуришдир.

Социализм мамлакатларига, шаҳарларимизга, қишлоқларимизга бир назар ташланг! Сиз ҳамма жойда ва ҳамма ерда нуқул қурилишларни кўрасиз. Қурилиш манзараси — ҳар бир социализм мамлакати учун энг характерли манзарадир.

Лекин қуришдан кузатилган мақсадлар ҳар хил бўлиши мумкин. Миср фиръавнлари ҳам қурилиш ишлари билан шуғулланган эдилар. Африка тупроғида шу чоққача қад кўтариб турган баланд эҳромлар мисли кўрилмаган оғир ва эрксиз меҳнат ҳукм сурган даврнинг ёдгорлигидир. Ана шу эҳромларни қурган шарқ қулдорларининг мақсади нима эди? Улар ўз хотираларини абадийлаштириб қўймоқчи бўлган эдилар, шахсий шон-шуҳратга интилган, ўз номларини абадий қолдиришга ҳаракат қилган эдилар. Улар ўзига керағи йўқ ана шу жонсиз ҳарсанг тошлардан иборат муҳташам эҳромларни қуриш вақтида минг-минглаб ўлиб кетган одамларнинг меҳнатини ва ҳатто ҳаётини сариқ чақага олмаган эдилар.

Энди капиталистларни олиб кўринг. Улар ҳам нуқул урушлар ва вайронгарчиликлар билан шуғуллана бермай, кўпгина биноларни, баъзан эса дурустгина биноларни қурадилар. Хўш, капиталистлар шу ишни нима хаёлда қиладилар? Эҳтимол, одамни ўйлаб қилардирлар? Йўқ! Одам уларни бир қурол сифатидагина, эксплуатация объекти сифатидагина, ўз ғаразли мақсадларига етиш воситаси сифатидагина қизиқтиради.

Капиталистларнинг бутун фаолиятига негиз бўлган бирдан-бир даъваткор сабаб — очкўзлик билан даромад тўплаш, бойлик орттириш ва ҳокимиятни қўлга олиш йўлидаги интилишдир. Шунинг учун капитализм шароитида яратувчилик ва тараққиёт мудҳиш қурбонлар эвазига, одам шахсиятини қул қилиш ва маънавий жиҳатдан ҳароб этиш эвазига амалга оширилади. Маркс айтганидек, капитализм шароитида ҳамма нарса худди ўз аксига айланиб кетади. «...Инсон меҳнатини камайтириш ва уни самаралироқ қилиш сингари ажойиб кучга эга бўлган машиналар одамларга очлик ва азоб-уқубат келтиради. Шу чоққача номаълум бўлган ва бойлик келтирадиган янги манбалар аллақандай ғалати, тушуниб бўлмайдиган мўъжизалар туфайли қашшоқлик манбаига айланиб кетади. Техника ғалабалари бамисоли маънавий бузилиш эвазига сотиб олингандек бўлиб кўринади... Ҳатто илм-фаннинг беғубор нури ҳам фақат нодонликдан иборат зулмат фонидагина шуъла соладиганга ўхшаб қолади».

Маркснинг ана шу сўзлари худди мана шу бугун айтилганга ўхшайди. Бу сўзлар бизнинг давримизда ҳам бутун капитализм системаси устидан чиқарилган айбловчи ҳукмнома бўлиб садо бермоқда.

Инсон даҳоси атом ядросини парчалаш каби мўъжизавор кашфиётни қилди. Ҳозирги замон фанининг ана шу муваффақиятидан империалистлар дастлабки пайтлардаёқ нима мақсадларда фойдаландилар? Эҳтимол, инсон меҳнатини енгиллаштириш, ёки халқнинг турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида фойдалангандирлар? Йўқ. Улар ана шу кашфиётдан атом бомбалари яратиш учун фойдаландилар ва бу бомбаларни Япония шаҳарларининг тинч аҳолиси устига ташладилар.

Дарҳақиқат, капитализм шароитидаги тараққиётни фақат ўлдирилган одамларнинг бош суягига қуйиб берилган шаробнигина ичган оташпарастлар худосига ўхшатиш мумкин.

Биз, коммунистлар бошқа мақсадларга амал қиламиз. Бизнинг курашимиз, бутун фаолиятимиз фақат бир мақсадга — одамлар тобора яхшироқ ва чиройлироқ турмуш кечирсин деб қуриш, яратиш, меҳнат қилишга бўйсундирилган.

Янги социалистик дунё қурувчиларининг меҳнат зафарлари эҳромлар, мудҳиш вайронгарчилик воситалари билан шон-шуҳрат топмайди, балки ўз қўли билан ўз бахтини яратаётган миллион-миллион кишилар учун бекаму-кўст, фароғатли турмуш яратиб бериш билан шон-шуҳрат топади. Биз ажойиб совет шоири Маяковскийга жўр бўлиб шундай деймиз: Жангларда барпо қилган социализм бизнинг нурли ёдгорлигимиз бўла берсин! **(Давомли қарсаклар).**

Социализмнинг ҳар бир қадами унинг капитализмга нисбатан ажойиб афзалликларга эга эканлигини тобора яққолроқ ва ишонарлироқ тарзда кўрсатиб турибди. Мен Совет Иттифоқини бунга мисол қилиб кўрсатмоқчиман. Сизлар шуни яхши биласизки, бизлар подшо ва помешчиклар асрлар бўйи хўжайинлик қилиб келган қашшоқ, хонавайрон ва қолоқ мамлакатни мерос қилиб олган эдик. Ҳозир эса Октябрь революциясидан кейин 45 йил ўтгач Совет давлати саноати юксак даражада тараққий этган, илғор ва истиқболи зўр қишлоқ хўжалигига эга бўлган қудратли давлатга айланди.

Эндиликда совет халқи ўз олдига янги улуғвор мақсадлар қўйди. XXII съезд қабул қилган КПСС Программаси Совет Иттифоқида коммунизм асосларини барпо қилиш учун курашнинг равшан, конкрет планини белгилаб берди. Ана шу Программа амалга оширилиши натижасида коммунизмнинг моддий техника базаси яратилади, халқ турмуши энг юксак даражага кўтарилади.

Бизнинг етти йиллик планимиз муваффақият билан амалга оширилмоқда. Фақат бир неча рақамларни айтиб ўтайин. Етти йилликнинг ўтган уч йили ичида саноатнинг ялпи маҳсулоти биз мўлжаллаганимиздек 27 процент эмас, балки 33 процент кўпайди. Саноат ишлаб чиқаришимиз йил сайин ўрта ҳисобда планда белгиланган 8,3 процент ўрнига 10,1 процент кўпайди. Бу — яхши кўрсаткичлардир. Ана шу кўрсаткичлар бугун катта муваффақиятларга эришганлигимиздан ва эртага бундан ҳам ажойиб муваффақиятларни қўлга киритишимиздан далолат бериб турибди.

Қишлоқ хўжалигига келганда, сиз ҳойнаҳой шуни билсангиз керакки, бизнинг партиямиз, бутун совет халқимиз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада кескин суратда юксалтиришни таъминлаш имконини берадиган тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Совет кишилари Совет Иттифоқида коммунизм қуришни халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги, бутун прогрессив инсоният олдидаги ўз интернационал бурчимиз, деб билмоқдалар. Биз ҳали ҳеч ким юрмаган янги йўллардан бормоқдамиз. Шунинг учун бошқа социалистик мамлакатлар халқларининг, бутун инсониятнинг порлоқ коммунистик истиқбол сари ҳаракатини ўз меҳнатимиз билан енгиллаштираётганимиз ва тезлаштираётганлигимизни англаб хурсанд бўлмоқдамиз.

Ҳозирги вақтда халқаро аҳвол биз учун қулай бўлса ҳам, айни замонда жуда мураккабдир. Биз жаҳон социализм системаси ўз қудратли тараққиётининг янги босқичида турган бир даврда яшамоқдамиз. Реакцион кучлар социалистик мамлакатларнинг тараққиётидаги жуда катта муваффақиятларни кўриб, бу муваффақиятлардан чўчимоқдалар. Бизнинг олға қараб тез ҳаракат қилаётганлигимиз, экономика, фан ва маданиятда муваффақиятларга эришаётганлигимиз ҳамма халқларни шу жумладан яқиндагина мустамлакачилик зулмидан озод бўлган ёки ҳали ўз озодлиги учун курашаётган халқларни социализм йўлига шиддат билан тортаётган оҳанрабо, қудратли жозибадор куч эканлигини реакцион кучлар кўриб турибдилар.

Ўз мамлакатлари социализм йўлига кириш натижасидагина қисқа вақт ичида чинакам озодликка ва тараққиётга эришажагини илғор кишилар яхши тушунадилар. Киши кишини эксплуатация қилиши йўқотилгандан, социалистик ишлаб чиқариш усулига ўтиб, фабрикаларни, заводларни, ерни ва ер ости бойликларини жамият қўлига топширгандан кейингина миллий экономика ва маданиятнинг тез равнақ топишини таъминлаш мумкин. Халқлар ана шу йўлдан борганлари тақдирдагина ўз бахт-саодатларини топадилар.

Бу гапларнинг ҳаммаси марксизм-ленинизм позицияларида турган кишилар учун бегумондир. Афсуски, миллий озодлик ҳаракатининг кўпгина раҳбарлари биз, коммунистларга беш қўлдай равшан бўлиб турган ана шу ҳақиқатни кўпинча тушунмайдилар. Мустамлакачиликдан озод бўлган мамлакатларнинг кўпгина арбоблари миллий буржуазияга мансубдир, миллий буржуазия эса иккиланиш характерига эга. Ҳозирги замон шароитида ана шу буржуазия ўзининг прогрессив ролини батамом ўйнаб бўлгани йўқ. Бироқ, меҳнаткашлар билан мулкдор синфлар ўртасидаги зиддиятлар кучайган сайин миллий буржуазия тобора кўпроқ иккиланиб, реакция билан тил бириктириш йўлини тутмоқда.

Мустақил тараққиёт йўлига қадам қўйган мамлакатларнинг раҳбарлари орасида ўзининг бутун кучини ўз халқининг озодлиги ва бахт-саодати учун кураш ишига бағишлашга тайёр турган яхши кишилар кўп. Шу кишиларнинг кўпчилиги империализм халқларнинг эркин ривожланиши учун нақадар даҳшатли хатар солаётганлигини тушуниб, империализмга қарши фидокорлик билан курашиб келди ва курашмоқдалар.

Бироқ, ана шу ҳолатларга қарамай, бу раҳбарларнинг сиёсатидаги заиф томонларни ҳам кўрмаслик мумкин эмас. Миллий мустақилликка эришган мамлакатларнинг кўпгина раҳбарлари ўрталик сиёсатни ўзлари ном берганларидек, синфларга дахлли бўлмаган сиёсатни юргизишга, ўз мамлакатларида ҳақиқатда мавжуд бўлган жамиятнинг синфий структурасини ва синфий курашни эътиборсиз қолдиришга уринмоқдалар.

Аммо жамиятни синфларга бўлиб қўйган кишилар биз, коммунистлар эмасмиз. Синфларнинг мавжудлиги — тарихий тараққиётнинг объектив натижасидир. Марксчилар бу фактни фақат қайд қилиб ўтдилар ҳамда жамиятни революцион асосларда қайта қуриш йўлидаги курашимиз учун бу фактдан тегишли хулосалар чиқариб олдилар, холос. Мазлум омма ишчилар синфи раҳбарлигидагина чинакам озодликка эриша олажаги, синфий кураш йўлидан борибгина социализм ғалабаларини қўлга киритиш мумкинлиги ҳақидаги адолатли хулосани Маркс ва Энгельс замонидан буён тарих неча ўн марталаб тасдиқлади.

Ҳозир Осиё ва Африканинг мустамлакачилик кишанларини улоқтириб ташлаган бир қанча мамлакатларида биз социализм қурмоқдамиз, деган гапларни айтмоқдалар. Озод бўлган халқлар ўз келажагини социализм билан боғлаётган, чуви чиққан капиталистик тараққиёт йўлини рад этаётган экан, бундан фақат хурсанд бўлиш мумкин. Шу нарса ҳам диққатга сазовордирки, бизнинг давримизда озод бўлган мамлакатларнинг кўпгина раҳбарлари социализм ҳақида гапириб, у — асрий қолоқликни қисқа вақт ичида тугатиш имкониятини беради, демоқдалар.

Хўш, улар қандай социализмни назарда тутмоқдалар? Социализм деганда нимани тушунмоқдалар? Социализм қуришда улар қандай кучларга таянмоқчилар?

Биз шунга аминмизки, замон ва тарихий тараққиётнинг бориши собиқ мустамлака мамлакатлар олдига қайси йўлни танлаб оласиз — капиталистик тараққиёт йўлидан борасизми ёки капиталистик бўлмаган тараққиёт йўлидан борасизми, деган саволни қўйиши турган гап. Қайси йўлни танлаб олишни халқларнинг ўзи ҳал қилади. Шунда халқ, меҳнаткашлар оммаси манфаатларини чинакам азиз билган раҳбарлар жамиятдаги энг изчил, энг революцион синф бўлган ишчилар синфига таянибгина, барча прогрессив кучлар қувватлагани ҳолда деҳқонлар билан иттифоқ бўлибгина ғалабага эришиш ҳамда туб социал проблемаларни тўғри ҳал қилиш мумкинлигини эртами-кеч тушуниб оладилар. Буни ё шу раҳбарларнинг ўзлари тушуниб оладилар, ё бўлмаса, ҳаёт талабларини яхшироқ тушунадиган бошқа кишилар уларнинг ўрнига келадилар.

Халқларнинг миллий озодлик ҳаракати куч тўплаб келмоқда. Бу ҳаракат империализмга қарши шафқатсиз курашда ҳал қилувчи ғалабага эришади.

Империалистлар ўз келажагидан қўрқиб, зўрликка умид боғламоқда, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигига таҳдид солмоқда. Империалистлар омманинг озодлик ҳаракатидан қўрқмоқдалар, ишчилар синфидан қўрқмоқдалар. Империалистларга қурол-яроғлар, қуролли кучлар керак, улар ана шуларга таяниб, халқларни ва халқларнинг янги, бахтли ҳаёт сари интилишини бостирмоқчи бўладилар.

Шунинг учун империалистлар ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги музокараларни ҳар йўл билан саботаж қилмоқдалар. Улар Совет Иттифоқининг шу масаладаги таклифларини астойдил муҳокама қилишни хоҳламаётирлар. Совет Иттифоқининг бу таклифлари қаттиқ халқаро контроль остида қурол-яроғлардан воз кечишни, шу жумладан термоядро қуроли синовларини тақиқлаб қўйишни кўзда тутади.

Империалистлар Совет Иттифоқининг очиқ-ойдин ва пухта баён қилинган таклифларидан бир илож қилиб қутулиб қолиш ниятида масалани усталик билан пайсалга солиб келмоқдалар. Лекин улар зўр бериб қуролланиш тўхтатилишини хоҳламаймиз, деб ошкора айтишга журъат қила олмаётирлар. Шунинг учун улар сиёсатдан бехабар бўлган кишиларни чалғитиб қўйишга интилмоқдалар, музокаралар барбод қилинаётганлиги учун айбни Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга тўнкаб қўйишга уринмоқдалар. Бироқ, шуни комил ишонч билан айтиш мумкинки, империалистлар бунга муваффақ бўла олмайдилар. Социалистик мамлакатларгина ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришмоқ учун, янги жаҳон уруши йўлига ғов солиб қўймоқ учун бутун куч-қувватини сарфлаб келаётганлигини халқлар тушуниб оладилар.

Энг ашаддий империалистик доираларнинг вакиллари эндиликда, яъни қудратли социалистик система бунёдга келган ва мустаҳкамланган бир вазиятда империалистларнинг танҳо ўзи ҳукмронлик қиладиган замонлар абадий ўтиб кетганлигини ҳали тушуниб олмаганга ўхшайдилар. Социалистик лагерь экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта чўққиларга чиқиб олди. Социалистик лагерда ўзини мудофаа қилиш учун зарур бўлган ҳамма воситалар бор ва у ҳар қандай агрессорни жиловлаб қўя олади. **(Гулдурос қарсаклар).** Капитализмнинг вакиллари социалистик система куч-қувват жиҳатидан империалистик лагердан қолишмайди, деб тобора кўпроқ эътироф этишга мажбур бўлмоқдалар. Маълумки, Америка Қўшма Штатлари президентининг ўзи ҳам эндиликда Ғарб давлатлари билан социализм мамлакатларининг кучлари баравардир, деди. Биз гарчи ҳозирги вақтда тинчлик тарафдори бўлган кучлар агрессия ва уруш кучларидан устун туради, деб ҳисобласак ҳам, ана шу реалистик баҳони мамнуният билан кутиб олдик. **(Гулдурос қарсаклар).**

Афсуски, кейинчалик президент Кеннеди ўзининг ана шу сўзида қаттиқ турмади ва ўз ўтмишдошларининг хатарли йўлига кириб, Совет Иттифоқи шаънига дўқ-пўписалар ишлатди. У ҳатто баъзи бир ҳолларда Қўшма Штатлар «Совет Иттифоқи билан ядро конфликтида ташаббус» кўрсатиши мумкин, яъни Совет Иттифоқига биринчи бўлиб зарба бериши мумкин, деган гапларни айтишдан ҳам қайтмади.

Тўғри, кейинчалик президент ўзининг ана шу гапини сал-пал юмшатишга уриниб кўрди. Лекин айтилган сўз — отилган ўқ, деган гап бор.

Биз, жаноб Кеннеди айтган гаплар билан ҳисоблашмасдан тура олмаймиз, чунки унинг бу гаплари мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда янгилик туғдирмоқда. АҚШ президентининг ана шу гаплари Совет ҳукуматининг бошлиғи бўлганлигим важидан мени ўзи билан ким аввал «тугмачани босади», деб мусобақа қилишга даъват қилаётир, деган маънони билдирмасмикин?

Биз бу хилдаги мусобақаларга қаршимиз. Бу нарса нақадар хатарли иш эканлиги, одамгарчиликка тўғри келмаслиги ва ақлга сиғмаслиги ҳар бир ақли расо кишига равшан бўлмоғи керак. Биз, империализмнинг агрессив характерини билиб, ёнимиздан ойболтани узмаслигимиз, жанговар шай ҳолатда турмоғимиз керак. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Америка Қўшма Штатларининг президенти ақлга тўғри келмайдиган гапларни айтди. Ахир, жилла бўлмаса, кучи кучингга тенг келадиган кишига дағдаға қилиш ақлга сиғадиган ишми. Тугмачани босиш ва «Совет Иттифоқи билан ядро конфликтида ташаббус» кўрсатиш ўз-ўзини ўлдириш деган гап бўладику. **(Қарсаклар).** Ана шундай ҳарбий конфликт чиқаришга журъат қилган киши урушнинг барча энг замонавий воситалари ишга солингани ҳолда қақшатғич жавоб зарбаси олган бўлур эди. **(Давомли қарсаклар).** Социалистик лагерда, Совет Иттифоқида эса, бундай воситалар етарли миқдорда бор. **(Гулдурос қарсаклар).**

Империалистик давлатлар ўтказиб келаётган зўр бериб қуролланиш сиёсати халқаро вазиятда жиддий кескинлик вужудга келтирмоқда. Империалистлар жаҳондаги барча мамлакатларнинг халқларини безовталик билан оғир турмуш кечиришга мажбур қилмоқдалар, чунки қурол-яроғларнинг замонавий турлари мавжуд бўлган ҳозирги даврда жаҳонда янги уруш алангасидан омон қоладиган биронта ҳам участка бўлиши мумкин эмас.

Ер шари халқлари жаҳонни термоядро ҳалокатига олиб бориб қўйиши мумкин бўлган хатарли сиёсатга тоқат қилиб турмасликлари керак. Ер юзида тинчликнинг бўлиш-бўлмаслиги, аввало, миллион-миллион оддий кишиларнинг бирлиги ва азимкорлигига, уларнинг актив ҳаракат қилишларига боғлиқ эканлигини тушуниб олиш лозим.

Биз Болгария ҳукуматининг умумий тинчликни, Болқон ярим оролида тинчликни мустаҳкамлашга, ўз қўшнилари, чунончи Греция билан сиёсий, иқтисодий, маданий алоқаларни нормаллаштиришга қаратилган куч-ғайратларини ғоят қадрлаймиз. Грециянинг ҳукмрон доиралари ўз халқи хавфсизлигининг манфаатларини назар-писанд қилмай, ер шарининг ана шу районида халқаро кескинликни тобора кучайтириш йўлидан бораётганликлари ташвиш туғдирмоқда. Агрессив НАТО ҳарбий блокининг яқинда Афинада тамом бўлган сессияси ана шундан далолат бермоқда. Бу сессиянинг қарорлари бутун дунёда, шу жумладан Болқонда зўр бериб қуролланишни кучайтиришга янги туртки бўлди. Греция реакциясининг халққа қарши қаратилган ички ва ташқи сиёсати Грециядаги меҳнаткашлар оммасини, тинчлик ва тараққиётни қадрловчи ҳамма кишиларни ҳақли суратда дарғазаб қилмоқда. Бундай йўл мамлакатни миллий ҳалокат ёқасига олиб бориб қўйиши мумкинлигини Греция ҳукмдорлари тушуниб оладиган пайт келди.

Грек халқининг асл манфаатлари ана шу реакцион йўлдан сўзсиз воз кечишни, зўр бериб қуролланишни бас қилишни, Греция территориясидаги чет эл ҳарбий базаларини тугатишни, Болқонни ядро ва ракета қуролидан холи бўлган зонага айлантиришни, шу ярим оролдаги ҳамма мамлакатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари ва дўстона муносабатлар ўрнатишни тақозо этмоқда.

Жаҳон социалистик системаси тинчликнинг мустаҳкам таянчидир. Биз иқтисодий ва ҳарбий қудратимиз билангина кучли бўлиб қолмай, сафларимизнинг бирлиги ва метинлиги билан ҳам кучлидирмиз. Бу—биз, коммунистларнинг энг мустаҳкам қуролимиздир. Куч-қувватимизни аямай ана шу қуролимизни тоблай ва ўткирлай берайлик, коммунистик сафларимизнинг бирлигини мустаҳкамлай берайлик, социалистик мамлакатлар халқларининг дўстлигини мустаҳкамлай берайлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Тўрт йил муқаддам ажойиб мамлакатингиздан жўнаб кетаётган вақтимизда мен болгар халқининг совет кишиларига бўлган ҳурмати ва муҳаббатини ўз дилимизда олиб кетаяпмиз, деган эдим. Ана шу ўтган йиллар ичида дўстлигимиз тағин ҳам маҳкамроқ ва мустаҳкамроқ бўлиб қолди.

Халқларимизнинг дўстлиги кўп асрли традицияларга эгадир. Халқларимиз умумий душманга қарши бир неча марта елкадошлик билан курашдилар. Рус қўшинлари ва болгар халқ лашкарлари Болгарияни усмонийлар империяси асоратидан озод қилиш учун биргаликда жанг қилдилар.

Мен маданиятларимиз тарихий алоқага эга эканлигини, бу алоқалар минг йиллар бурун бошланганлигини ҳам таъкидлаб ўтмоқчиман. Ҳозирги замон славян ёзувининг оталари бўлган Кирилл ва Мефодий ҳамда уларнинг Болгариядаги шогирдлари яратган кириллица деб аталган ёзувдан мамлакатларимизнинг халқлари ҳозиргача ҳам фойдаланиб келмоқдалар. **(Давомли қарсаклар).**

Улуғ рус ва болгар маърифатпарварлари, революцион демократларини маънавий яқинлик бир-бирлари билан боғлаб турар эди. Пушкин ва Любен Каравелов, Чернишевский ва Христо Ботев ўша замондаги энг яхши кишиларнинг илғор идеаллари ва дадил муддаоларини ифода этган эдилар. **(Давомли қарсаклар).**

Халқларимизнинг революцион курашдаги алоқалари бир-бирига маҳкам пайванд бўлиб кетди. Бизнинг мамлакатимиз кишилари Димитр Благоев билан Георгий Димитровни худди сизлар каби яхши билишади. **(Гулдурос қарсаклар).** Совет Иттифоқи ва Болгариянинг энг яхши ўғил ва қизлари қўлни қўлга бериб, фашист босқинчиларга қарши жанг қилдилар.

Аммо бизнинг дўстлигимиз 1944 йил 9 сентябрдан, яъни болгар меҳнаткашлари социалистик тараққиёт йўлига кириб олганларидан кейин чинакам барқ уриб яшнади. Совет-болгар дўстлиги ҳақиқатан ҳам умумхалқ дўстлиги бўлиб қолди ва ҳозир бу дўстликка раҳна сола оладиган ҳеч қандай куч йўқ. **(Гулдурос қарсаклар. Митинг қатнашчилари; «Дўстлигимиз абадий!», «Дўстлигимиз абадий!» хитобларини якдил бўлиб такрорлайдилар. «Ура!» хитоблари янграйди).**

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Болгария Коммунистик партияси ўртасидаги, совет халқи билан болгар халқи ўртасидаги муносабатлар чинакам қардошларча самимият ва меҳрибонлик билан фарқ қилиб туради. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Митинг қатнашчилари «КПСС-БКП!», «КПСС-БКП!» хитобларини якдил бўлиб такрорлайдилар).**

Биз Болгария Коммунистик партияси совет ва болгар халқларининг, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг бузилмас бирлиги ва жипслигини, социалистик лагерининг куч-қудратини мустаҳкамлаш учун кураш ишига зўр ҳисса қўшаётганлигини ғоят қадрлаймиз. **(Давомли қарсаклар).**

Биз совет кишилари болгар халқи ва Болгария Коммунистик партияси билан бўлган дўстлигимизни ғоят қадрлаймиз. **(Гулдурос қарсаклар).** Шунга амин бўлишингиз мумкинки, қадрдон ўртоқлар, Совет Иттифоқи ҳамиша болгар халқининг содиқ ва вафодор дўсти бўлаверади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Митинг қатнашчилари «Дўстлигимиз абадий!», «Дўстлигимиз абадий!» деган сўзларни якдил бўлиб такрорлайдилар. «Ура!» хитоблари янграйди).**

Азиз дўстлар, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва бутун совет халқи номидан шонли ишларингизда сизларга яна бир марта янги-янги ажойиб ютуқлар тилашимга рухсат бергайсиз. **(Гулдурос қарсаклар. Митинг қатнашчилари «КПСС!», «КПСС!» деган сўзларни якдил бўлиб такрорлайдилар. «Ура!» хитоблари янграйди).** Биз аминмизки, Болгария Халқ Республикасининг меҳнаткашлари болгар халқининг содиқ фарзанди, коммунизм иши учун ажойиб курашчи ўртоқ Тодор Живков бошлиқ Болгария Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитетининг синалган раҳбарлигида бундан буён ҳам социализм ва коммунизм қураётган халқларнинг олдинги сафларида бораверадилар! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Митинг қатнашчилари «БКП!», «БКП!» деган сўзларни якдил бўлиб такрорлайдилар).**

Яшасин совет халқининг содиқ дўсти ва биродари — болгар халқи! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин бузилмас совет-болгар дўстлиги! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин қудратли социализм лагери! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин бутун дунёда тинчлик! **(Гулдурос, давомли овациялар. Митинг қатнашчилари «Дўстлик-тинчлик!», «Дўстлик-тинчлик!», «КПСС-БКП!», «КПСС-БКП!» сўзларини якдил бўлиб такрорлайдилар. «Ура!», «Ура!», хитоблари янграйди).**

* * *

Бу ерда тўпланган кишиларнинг ҳаммаси ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ёрқин нутқини зўр эътибор ва кўтаринкилик билан тингладилар. Нутқ радио орқали эшиттирилди, ва уни митинг қатнашчилари билан биргаликда, бутун София билан биргаликда бутун Болгария, Совет Иттифоқи, қардош социалистик мамлакатлар тингладилар.

Владимир Виденов гулдурос қарсаклар остида тўлқинлантирувчи нутқ сўзлаганлиги учун Никита Сергеевич Хрушчевга қизғин ташаккур билдиради ва Софиянинг фахрий гражданига сиҳат-саломатлик, тинчлик ва коммунизм йўлида бундан кейин ҳам самарали ишлашини тилайди. Бу сўзлар гулдурос овация билан кутиб олинади. Бутун майдон «Интернационал»ни куйлайди.

Митинг тамом бўлди. Лекин қарсаклар тўлқини узоқ вақтгача тинмайди. «Ура!» ва «Абадий дўстлик!» хитоблари яна янграйди. КПСС ва БКП шарафига, совет ва болгар халқлари шарафига, мамлакатларимиз дўстлиги ва қардошлиги шарафига яна ва яна тўлқинлантирувчи табрик сўзлари айтилади.

София меҳнаткашларининг 250 минг кишилик митинги болгар—совет абадий ва бузилмас дўстлигининг, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги халқлари бирлиги ва жипслигининг, уларнинг жипс сафда туриб, социализм ва коммунизмнинг тўла тантанаси сари боришга бўлган қатъий иродасининг тўлқинлантирувчи намойиши бўлди.

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БОЛГАРИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИГА ТАШАККУР ИЗҲОР ҚИЛАДИ

СОФИЯ, 20 май. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги хабар беради:

Совет партия-ҳукумат делегацияси Болгарияда бўлган вақтида минг-минглаб хатлар ва телеграммалар олдилар. Н. С. Хрушчев бошчилигидаги делегация аъзолари шунга жавобан, «Работничес ко дело», «Отечествен фронт» ва «Земеделско знаме» газета редакцияларига қуйидаги мактубни юбордилар.

Совет партия-ҳукумат делегацияси Болгария Халқ Республикасида бўлган вақтида бизнинг номимизга корхоналар ва муассасаларнинг, қишлоқ хўжалик кооперативларининг, ўқув юртларининг коллективларидан ва Болгариянинг айрим гражданларидан минг-минглаб мактублар ва телеграммалар олинди. Болгария меҳнаткашлари шу мактублар ва телеграммаларида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини, совет халқини қизғин табриклайдилар ва бизнинг делегациямиздан ўз шаҳарлари ва қишлоқларига келишни, корхоналарда, қишлоқ хўжалик кооперативларида, ўқув юртларида ва хонадонларда бўлишимизни илтимос қиладилар. Мана шу истакларнинг ҳаммасини бажо келтириш учун бизнинг делегациямизга бир неча ой вақт керак бўлар эди. Жуда афсуски, биз бундай имкониятга эга эмасмиз.

Совет Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси мактуб ва телеграмма юборган барча дўстларга самимий ташаккур изҳор қилади ва уларга, шунингдек барча қардош болгар халқига меҳнатда ва ҳаётда, социализм қурилишида янгидан-янги катта муваффақиятлар тилайди.

Н. ХРУШЧЕВ	С. ПАВЛОВ
Б. ПОНОМАРЕВ	О. КОЛЧИНА
А. ГРОМИКО	Г. ПОПОВ
П. ШЕЛЕСТ	А. ТУПОЛЕВ
А. СНЕЧКУС	Г. ДЕНИСОВ

1962 йил, 19 май.

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БОЛГАРИЯДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

СОФИЯ, 20 май. ТАСС махсус мухбирлари Г. Бочаров ва К. Орлова хабар берадилар:

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси бугун Софиядан Москвага жўнаб кетди.

Қадрдон совет меҳмонларини узатиб қолиш учун аэродромда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков, Халқ мажлиси президиумининг раиси Димитр Ганев, Болгария Халқ Республикаси министрлар советининг раиси Антон Югов, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Боян Билгаранов, Райко Дамянов, Енчо Стайков, Иван Михайлов, Георгий Цанков, Митко Григоров, Станко Тодоров, Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлар Димитр Димов, Младен Стоянов, Тодор Прахов, БКП Марказий Комитетининг секретарлари Пенчо Кубадинский, Борис Велчев, Тано Цолов, Болгария деҳқончилик халқ союзининг секретари Георгий Трайков, БКП Марказий Комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, Халқ мажлиси президиумининг аъзолари, министрлар, болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, халқ армиясининг офицерлари, дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ва ходимлари, болгар ва чет эл журналистлари келдилар. Узатиб қолувчилар орасида СССРнинг Болгариядаги, фавқулодда ва мухтор элчиси Г. А. Денисов ҳам бор эди.

Болгария пойтахтининг ва атроф — теваракдаги қишлоқларнинг минг-минглаб меҳнаткашлари, пионерлар ва октябрятлар аэродромга тўпландилар. Кузатувчилар гулдасталар, қизил ва миллий байроқчалар кўтариб чиқдилар.

Болгар ва совет давлат байроқлари билан безатилган аэропорт пештоқида қизил алвонга «Азиз совет дўстлар, қадрдонимиз Никита Сергеевич. Сизларга оқ йўл тилаймиз! Бизнинг элимизга яна меҳмон бўлиб келингиз!» деб ёзилган.

Н. С. Хрушчев, совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, Тодор Живков, Димитр Ганев, Антон Югов ва Болгария Коммунистик партияси ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари аэродромда ҳозир бўлишлари биланоқ «Ура» деган хитоблар ва гулдурос қарсак - овозлари янграйди.

Н. С. Хрушчев ва Т. Живков фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар. Шундан кейин совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи ва делегация аъзолари узатиб қолувчилар билан қўл беришиб хайрлашдилар.

Аэродромда Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков нутқ сўзлади. Ҳозир бўлганлар уни қизғин кутиб олдилар.

Н. С. Хрушчев микрофон олдига келади. Узатиб қолувчилар совет делегациясининг бошлиғини гулдурос ва давомли қарсаклар билан табриклайдилар. Абадий ва мустаҳкам болгар-совет дўстлиги шарафига, КПСС шарафига табрик садолари янграйди.

Н. С. Хрушчев нутқ сўзлайди. Шундан кейин у, Болгария раҳбарлари билан самимий, қардошларча хайрлашади. Пионерлар Н. С. Хрушчевга ва делегация аъзоларига гулдасталар тақдим қиладилар.

Бир неча минут ўтгандан кейин самолёт старт йўлига чиқади. Ҳамма узатиб қолувчилар Н. С. Хрушчев ва делегация аъзолари билан хайрлашадилар. Маҳаллий вақт билан соат 10 дан 45 минут ўтганда самолёт парвоз қилади ва Москвага қараб йўл олади.

ҚАРДОШ БОЛГАРИЯГА ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси 20 майда Софиядан Москвага қайтиб келди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус, Украина Компартияси Киев область комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С.П. Павлов, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Г. И. Попов, КПСС Москва комитетининг секретари О. П. Колчина, Совет-болгар дўстлиги жамияти правлениесининг раиси академик А. Н. Туполев, шунингдек Совет Иттифоқининг Болгария Халқ Республикасидаги элчиси Е. А. Денисов бор эдилар.

Совет делегациясининг Болгарияда бўлиши катта умумхалқ байрамига айланди. Бу иккала қардош мамлакат халқларининг бирлиги ва дўстлигининг тантанаси бўлди.

«ТУ—104» самолёти қўнган Внуково аэродромига Москва меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари тўпландилар.

Партия-ҳукумат делегациясини Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, А. Н. Шелепин ўртоқлар СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Ю. И. Полецкис, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Н. Г. Игнатов, В. Н. Новиков, К. Н. Руднев ва Д. Ф. Устинов, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси Я. В. Пейве, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР министрлари, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва КПСС Марказий Комитетининг аъзолигига кандидатлар, СССР давлат комитетларининг раислари, СССР Олий Советининг депутатлари, Совет Иттифоқи Маршаллари, Москва шаҳри ва Москва области партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Министрлар Советининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари ва бошқа расмий шахслар кутиб олдилар.

Аэродромда СССР даги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, Болгария Халқ Республикаси элчихонасининг ходимлари, совет ва чет эл журналистлари ҳам бор эдилар.

Кутиб олувчилар ўртоқ Н. С. Хрушчевни ва партия-ҳукумат делегациясининг бошқа аъзоларини самимий табрикладилар.

* * *

Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Любен Н. Герасимов ҳам шу самолётда Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИНГ

ҚЎШМА БАЁНОТИ

(Боши биринчи бетда)

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ҳукуматлари жаҳоннинг ҳарбий блокларга бўлиб юборилишига қарши, совуқ уруш ва халқаро муносабатларда кескинликни вужудга келтиришга қарши қатъий кураш олиб бормоқдалар. Ғарб давлатлари агрессив кучларининг тинчлик ва халқаро хавфсизликка таҳдид қилаётган ҳаракатлари ва тадбирлари мавжуд экан, ҳар иккала ҳукумат Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг мудофаа қувватини кучайтириш ва мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беради. Бу шартнома империалистик хавфга жавобан имзоланган эди. Айни вақтда ҳар иккала мамлакат ҳукуматлари барча ҳарбий пактларни ва ўзгаларнинг территорияларидаги ҳарбий базаларни тугатиш ва шундай қилиб янги жаҳон урушини бошлаб юбориш имкониятининг олдини олишга қаратилган ишларини давом эттиришга қатъий қарор берганликларини билдирадилар.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегациялари фан ва техника тараққиётининг ҳозирги даражаси ва вайронгарчилик келтирувчи ғоят кучли қуроллар мавжуд бўлган бир шароитда, уруш низоли халқаро масалаларни ҳал этиш усули бўлолмайди ва бўлмаслиги керак, деб ҳисоблайдилар. Шундай шароитда ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги битим тузишга эришиш масаласи ҳозирги кунда ҳар қачонгидан кўра кескинроқ қилиб қўйилмоқда. Инсоният кўпдан буён шунга интилиб келмоқда. Шундай битим тузилиши мустаҳкам тинчлик ва халқаро микёсда ҳамжиҳатлик ўрнатиш учун ғовлар ва қийинчиликларни тезроқ ва узил-кесил бартараф қилган бўлур эди.

Ҳар иккала томон мамнуният туйғулари билан шуни қайд қиладики, Совет Иттифоқининг Женевада 18 давлат комитетига тақдим этган таклифида батафсил ва далиллар билан асослаб берилган ёппасига ва батамом қуролсизланиш идеясини бутун жаҳондаги кенг халқ оммаси астойдил маъқулламоқда ва тобора кўпроқ давлатлар ҳамда давлат раҳбарлари бу идеяни қўллаб-қувватламоқдалар. Совет таклифларини рад этиш ва шундай қилиб ёппасига ва батамом қуролсизланиш душманлари сифатида ўзларини фош қилиб қўйиш альтернативаси империалистик давлатларнинг раҳбар доираларини найранг ишлатишга, бу масалага чин муносабатларини яширишга мажбур этади. Улар ёппасига ва батамом қуролсизланиш идеясига сўзда қўшилганлари ҳолда, лекин амалда ана шу идеяни амалга оширишга олиб келадиган ҳар қандай конкрет қадамга, ҳар қандай конструктив таклифга қарши чиқмоқдалар. Шу муносабат билан ҳар иккала делегация таъкидлайдиларки, Ғарб давлатлари қуролсизланиш юзасидан Женевада ўтказилаётган конференцияда қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифларини қурол-яроғлар устидан контроль ўрнатиш тўғрисидаги таклифлар билан алмаштиришга уринмоқдалар. Қурол-яроғлар устидан контроль ўрнатиш қонуний тус берилган жосусликдан бошқа бир нарса эмас. Ғарб давлатларининг таклифлари гарчи бусиз ҳам жаҳонда мисли кўрилмаган вайронгарчилик кучига эга бўлган қурол-яроғлар тўпланиб ётган бўлса-да зўр бериб қуролланишдан иборат хатарли ишни давом эттиришга қаратилган. Совет Иттифоқи, Болгария Халқ Республикаси, шунингдек бошқа социалистик мамлакатлар қуролсизланишнинг ҳар бир босқичида қуролсизланиш устидан жуда қаттиқ халқаро контроль ўрнатиш тарафдоридирлар.

Совет Иттифоқи ва Болгария шуни қайд қиладиларки, Ғарб давлатларининг позициясигина ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масаланинг ҳал этилишига ҳалақит бермоқда. Давлатлар ихтиёрида бўлган аниқлаш миллий воситалари синовларни тўхтатиш тўғрисидаги битимларнинг бажарилишини тегишли даражада кузатиб туришни таъминлаш имконини беражаги рад этиб бўлмайдиган даражада исбот қилинган. Шундай қилиб ядро қуроли синовларини тўхтатиш масаласининг ҳал этилишини халқаро контролни амалга ошириш баҳонаси билан жосуслик системасини вужудга келтириш талаблари билан мушкуллаштирмай, шу ҳақда дарҳол битим тузиш учун барча имкониятлар мавжуддир.

Ҳар иккала томон ядро қуроли синовларини тўхтатиш масаласи юзасидан 18 лар Комитетида бетараф мамлакатлар томонидан киритилган таклифлар ижобий аҳамиятга эга эканлигини қайд қилади. Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ҳукуматлари бу таклифлар бир битимга келиш учун мақбул асос бўла олади деб ҳисоблаб ана шу таклифларни қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Ғарб давлатларининг амалда бетараф давлатлар таклифларини менсимаётганлиги афсуслантиради.

Ҳар икки томон шуни қайд қиладики, Ғарб давлатларининг 18 лар конференциясида ҳам, ундан ташқарида ҳам қилаётган ҳаракатлари уларнинг ана шу ҳаётий муҳим масала юзасидан бир битимга келишни истаётганликларидан далолат бермайди. Улар Женевада конференция ўз мажлисларини ўтказиб турган бир пайтда АҚШ нинг атмосферада ядро синовларини яна бошлаб юборганлигига тинчликсевар мамлакатларнинг хоҳишига қарши чиқишга уриниш деб, халқларнинг хоҳиш-иродасини тамомила ҳурмат қилмаслик деб баҳо берадилар.

Ҳар иккала мамлакатнинг партия-ҳукумат делегациялари бутун жаҳондаги тинчликсевар халқлар тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, ядро ва термоядро қуроли синовларини тўхтатиш учун, уруш пропагандасини тақиқлаш учун курашни кучайтиришлари ҳозир ҳар қачонгидан кўра кўпроқ зарур деб ҳисоблайдилар. Жаҳон халқларининг актив ва қатъий ҳаракатлари Ғарб давлатларини ёппасига ва батамом қуролсизланиш йўлида ўзлари вужудга келтираётган ғовларни йўқотишга мажбур қила оладилар ва мажбур қилишлари керак. Ядро қуролига эга бўлмаган давлатларга бу қуролни бермаслик тўғрисида бир битимга келиш, ҳужум қилмаслик тўғрисида НАТО ва Варшава шартномаси ташкилоти ўртасида пакт тузиш, жаҳоннинг турли қисмларида атом ва ракета қуролидан холи зоналарни вужудга келтириш халқаро муҳитни яхшилаш ишига муҳим ҳисса қўшган бўлур эди.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ҳукуматлари Германия масаласини ва Ғарбий Берлин тўғрисидаги масалани ҳал этиш Европада ва бутун дунёда тинчлик иши учун муҳим аҳамиятга эгадир, деб ҳисоблайдилар. Улар Ғарб давлатларининг бу масалалардаги позициясига Европанинг марказида уруш ўчоғи бурқсиб туришини қўллаб-қувватлашга интилишдир, деб баҳо берадилар. Улар ана шу уруш ўчоғидан социалистик мамлакатларга нисбатан иғвогарлик қилиш учун, халқаро кескинликни кучайтириш учун бир восита сифатида фойдаланмоқдалар. Ғарб давлатларининг Германия масаласидаги сиёсати Ғарбий Германиядаги реваншчи ва милитарист кучларга ошкора ёрдам бериш ва уларни рағбатлантиришдир.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси Германия масаласи соҳасидаги ўз сиёсатларида иккинчи жаҳон уруши вақтида гитлерчилар Германияси устидан ғалаба қозониш натижасида вужудга келган аҳволга, собиқ учинчи рейх территориясида икки герман давлати барпо бўлганлигига асосланадилар. Герман халқининг тарихида эндиликда биринчи марта ишчи ва деҳқонларнинг тинчликсевар демократик герман давлати — Германия Демократик Республикаси вужудга келди ва муваффақиятли суратда ривожланмоқда. Бу давлат социалистик мамлакатлар оиласининг тенг ҳуқуқли аъзосидир.

Ҳар иккала томон урушдан кейинги даврда тинчлик ўрнатиш билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни тезликда ҳал этишга эришиш, чунончи Германия сулҳ шартномасини тузиш асосида оккупация режимини тугатиш ва Ғарбий Берлинни демилитарлаштирилган эркин шаҳарга айлантириш йўли билан Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш; Германия Демократик Республикасининг суверенитетини ҳурмат қилиш, шу жумладан Ғарбий Берлинга бемалол кириш масаласини ҳал этиш вақтида бу суверенитетни ҳурмат қилиш; герман давлатларининг мавжуд чегараларини, шунингдек Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги чегараларни тегишли суратда расмийлаштириш ва мустаҳкамлаш; ҳар иккала герман давлатини ядро қуроли билан қуроллантирмаслик; ҳужум қилмаслик тўғрисида НАТО давлатлари билан Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар ўртасида пакт тузиш зарур деб ҳисоблайди.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси эркин шаҳар Ғарбий Берлиннинг барқарор яшашини таъминлаш ва унинг ички ишларига аралашмаслик учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўришга тайёрдирлар. Улар эркин шаҳарга энг мустаҳкам халқаро гарантиялар бериш тарафдоридирлар ва шу мақсадда Ғарбий Берлинда муайян бир вақт мобайнида бетараф давлатлар ёки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўшинларининг кичик контингентлари туришига розидирлар.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси Германия Демократик Республикасининг ўз суверенитетини ва ўзининг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш учун, тинчликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашини яхши тушунадилар ва бу курашни қўллаб-қувватлайдилар. Улар Ғарбий Берлинда чириган оккупация режимини сақлаб туришнинг қатъий муҳолифлари бўлиб келдилар ва шундай бўлиб қоладилар. Ана шу кескинлик ўчоғини тугатишга кўпданоқ зарурат туғилди ва турли баҳоналар билан ҳозирги нонормал ҳолатни давом эттиришни кўзда тутган кишилар жаҳондаги ҳозирги вазиятни реал равишда тушунмаётирлар ва тинчлик ишига хатарли бўлган хом хаёлларга берилиб кетганлар.

Совет томони кейинги вақтларда Германия масаласи юзасидан Совет Иттифоқи ва Қўшма Штатлар вакиллари ўртасида ўрнатилган алоқалар тўғрисида Болгария делегациясига ахборот берди. Ҳар иккала делегация бундай алоқаларнинг фойдали эканлигини таъкидлайди ва айни вақтда Германия Федератив Республикасидаги баъзи доираларнинг ва шахсан канцлер Аденауэрнинг, шунингдек Ғарбдаги бошқа баъзи давлатларнинг ҳам Европанинг марказида аҳволни нормаллаштириш тўғрисида бир битимга келинишини мушкуллаштиришга уринаётганликларини қайд қилади. Шу муносабат билан ҳар иккала томон бу алоқалардан халқларни алдаш учун, Германия масаласининг ҳал этилишини доим ва хатарли равишда пайсалга сола бериш учун бир восита сифатида фойдаланишга йўл қўйиб бўлмайди, деб айтади. Агар Ғарб давлатлари оқилона ва реалистик бўлмаган позицияларда тураверар эканлар, у ҳолда Совет Иттифоқи, Болгария Халқ Республикаси ва бошқа бир қанча давлатларнинг Ғарб давлатлари билан ўзаро келишмай туриб, Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномасини имзолашдан бошқа чораси қолмайди.

Ҳар иккала делегация империализм ўтмишдаги каби ҳозирда ҳам ёш мустақил давлатлар учун жуда катта хавф туғдираётганлигини таъкидлади. Империализм турли метод ва воситалар билан ана шу давлатларга суқилиб киришга, уларнинг экономикасини ўз асорати остига олишга ва уларни ҳуқуқий жиҳатдан тенг бўлмаган ва таҳқир этадиган иттифоқлар ва шартномалар билан боғлаб қўйишга интилмоқда. Империалистик давлатлар ўз мақсадларини амалга ошириш учун прогрессив кучларга қарши, мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг миллий озодлик курашига қарши ўз фаолиятларини кучайтирмоқдалар. Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси Тайвань ва шу каби ўзга территорияларнинг ҳақиқатда оккупация қилиб турилишини қоралайдилар, империалистларнинг Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларининг ички ишларига аралашувини қоралайдилар ва АҚШ Жанубий Вьетнамдаги ватанпарвар кучларга қарши олиб бораётган хоинона қирғинчилик урушига қарши норозилик билдирадилар. Америка қўшинларининг Таиландга киритилишини АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиё халқларига қарши агрессив ҳаракатлар доирасини кенгайтириши деб ҳисоблайдилар. Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси шармандали мустамлакачилик системасининг қолдиқларини дарҳол тугатишнинг қатъий тарафдоридирлар ва озодлик ҳамда миллий мустақиллик учун курашаётган барча халқлар билан сўзсиз бирдам эканликларини ва уларни қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қиладилар. Ўзларини озод қилиш учун, ўзларининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, мустамлакачиликнинг оғир оқибатларини бартараф қилиш учун кураш олиб бораётган халқлар социалистик мамлакатларнинг дўстона қўллаб-қувватлашига ҳамиша умид боғлай оладилар.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ўз мустақиллигини ва революция ғалабаларини мустаҳкамлаш учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган шонли Куба халқини бундан буён ҳам бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга астойдил қарор берганликларини яна бир марта таъкидлайдилар. Куба халқининг намунаси ва унинг рўёбга чиқариш учун курашаётган олижаноб мақсадлари халқаро майдонда кенг эътироф этилди ва прогресснинг, халқлар озодлиги ва мустақиллигининг душманларигина революцион Кубанинг ўз халқи танлаб олган тўғри йўлдан боришига ҳалақит беришга уринмоқдалар.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси Хитой Халқ Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрнидан маҳрум этиш империалистларнинг Хитой халқига нисбатан ўзбошимчалиги бўлиб, халқаро муҳитни яхшилашга ёрдам бермайди ва аввало, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ўзига зарар етказади, деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала томон Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқларини тиклашга қаратилган ишларини давом эттира беражагини билдиради.

Музокаралар давомида Болқон мамлакатларидаги аҳвол билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр олишилди.

Болқон ярим оролидаги сиёсий вазиятни нормаллаштириш тўғрисидаги ва Болқон ярим оролидаги ҳамма мамлакатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатиш ҳақидаги ҳар қандай таклифга жуда катта аҳамият бераётган Болгария Халқ Республикаси ҳукумати Совет Иттифоқининг Болқон ярим оролини ва Адриатик районини ядро ва ракета қуролидан ҳоли зонага айлантириш тўғрисидаги таклифларини тамомила қўллаб-қувватлайди. Болгария ҳукумати бу таклиф Болқон мамлакатлари халқларининг орзу ва тилакларига жавоб беради, деб ҳисоблайди.

Совет Иттифоқи делегацияси Болгария ҳукуматининг Болқон ярим оролида мустаҳкам тинчлик ва яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатишга қаратилган тадбирларига юксак баҳо бераётганлигини билдирди. Болгария ҳукуматининг сиёсий, иқтисодий ва маданий муносабатларни нормаллаштириш тўғрисида, ҳужум қилмаслик юзасидан битим тузиш ҳақида, қуролли кучлар сонини қисқартириш ҳақида, ҳал этилмаган масалаларнинг ҳаммасини тинч ҳал этиш тўғрисида Туркия ва Греция ҳукуматларига тақдим этган конструктив таклифлари бунинг исботидир.

Шу билан бирга ҳар иккала ҳукумат шуни қайд қиладики, НАТО да аъзо бўлган Болқон давлатлари ҳукуматлари ўз халқларининг манфаатларини ва ер юзининг ана шу қисмида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш зарурлигини ҳисобга олмаётирлар ва ўз мамлакатларининг территориясини империалистик давлатларга топширмоқдалар. Империалистик давлатлар эса, уларнинг территорияларини ракета-ядро қуроли омборларига ва агрессия плацдармига айлантирмоқдалар, социалистик мамлакатларнинг чегаралари яқинида иғвогарлик мақсадида ҳарбий манёврлар уюштирмоқдалар. Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси Болқондаги баъзи доираларнинг Болқон халқларининг манфаатларига ёт бўлган сиёсати хатарли оқибатларга сабаб бўлажаги тўғрисида бир неча марта огоҳлантирдилар ва яна огоҳлантирадилар.

Ҳар иккала делегация шуни таъкидлайдики, Болқон халқларининг манфаатлари зўр бериб қуролланишни ва ўзгаларнинг ҳарбий базалари бўлишини эмас, балки Болқонни ядро ҳамда ракета қуролидан ҳоли зонага айлантиришни, дўстона ва яхши қўшничилик муносабатлар ўрнатилишини, иқтисодий маданий, илмий, спорт алоқалари ва бошқа хилдаги алоқаларнинг кенг ривожлантирилишини талаб қилади.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегациялари ҳозирги пайтда халқаро муносабатларда бўлган кескинлик барча мамлакатлардаги кенг халқ оммаси учун оғир мусибат бўлиб, инсоният тараққиёти йўлидаги ғовдир, деб ҳисоблайдилар. Инсонларнинг асл орзулари ва идеалларини рўёбга чиқариш учун ҳар иккала делегация ўз кучларини бундан буён ҳам тинчликни сақлаш ва халқларнинг тинч-тотув яшашини таъминлаш ишига сарф қилишга қатъий қарор берганликларини билдиради.

III.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Болгария Коммунистик партиясининг вакиллари самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ҳар иккала партия фаолиятининг энг актуал масалалари юзасидан фикр олишдилар, шунингдек КПСС билан Болгария Коммунистик партияси ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Болгария Коммунистик партияси улуғ марксча-ленинча таълимотнинг поклиги учун кураш олиб боришни, ҳар қандай ревизионистик, догматик ва сектантлик қарашларига қарши, марксизм-ленинизм принципларини сўзда эътироф қилган ҳолда, амалда бу принципларни қўпол равишда бузаётган ва бу билан халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, социализм ва коммунизм учун курашдан иборат умумий ишга зарар етказаётган кишиларга қарши, империалистларнинг жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати сафини бузиш йўлидаги уринишларига қарши кураш олиб боришни ўзларининг муқаддас бурчи деб ҳисоблайдилар. КПСС ва Болгария Коммунистик партияси социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва бирдамлигини, ҳамкорлиги ва қардошларча ўзаро ёрдамини, тенглик принциплари, ички ишларига аралашмаслик ва пролетар интернационализми принциплари асосида жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини жонбозлик билан қатъий ҳимоя қиладилар.

Ҳар иккала партиянинг вакиллари шуни қайд қиладиларки, коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1960 йил ноябрь ойида Москвада ўтказилган кенгаши халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини ривожлантиришда янги босқичдир. Бу кенгаш коммунистик ва ишчи партияларнинг идеология масалалари, сиёсий ва ташкилий масалалар юзасидан фикрлари бир хил эканлигини намойиш қилди.

Болгария Коммунистик партияси КПСС XXII съезди жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партиясининг буюк назарий ва амалий тажрибаси, бутун прогрессив инсониятнинг идеаллари ва орзу-тилаклари бу съезднинг қарорларига асос қилиб олинди. Болгария Коммунистик партияси шуни қайд қиладики, КПСС нинг социалистик ва коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги тажрибаси Болгария Коммунистик партияси учун ва бутун болгар халқи учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС вакиллари шонли революцион традицияларга эга бўлган, марксизм-ленинизмга ва социалистик интернационализмга содиқ бўлган Болгария Коммунистик партияси ўз мамлакатини социализм қурилишини тугаллаш йўлидан дадил бошлаб бораётганлигини қайд қилиб ўтишни зарур деб ҳисоблайдилар. Болгария Коммунистик партияси марксизм-ленинизмнинг поклигини ҳимоя қилиш, социалистик лагердаги мамлакатлар қардош партияларининг бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Ҳар иккала партиянинг вакиллари КПСС билан Болгария Коммунистик партияси ўртасидаги алоқа ва ҳамкорлик анча кенгайди, ҳар иккала томонни қизиқтираётган энг муҳим масалалар юзасидан мунтазам суратда фикр олишилмоқда, деб қайд қилдилар. Томонлар ҳар иккала партия ўртасида мавжуд бўлган дўстона қардошлик алоқаларини бундан буён янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни истаётганликларини изҳор қилдилар.

* * *

Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг Болгарияга қилган ва ғоят дўстона ҳамда самимий вазиятда ўтган визити ҳар иккала қардош мамлакат ўртасидаги, ҳар иккала марксчи-ленинчи партия ўртасидаги бузилмас дўстликнинг янги ёрқин намойиши бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси	**Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Халқ Мажлиси Президиумининг аъзоси**
Н. ХРУШЧЕВ.	**Т. ЖИВКОВ.**

1962 йил 19 май.

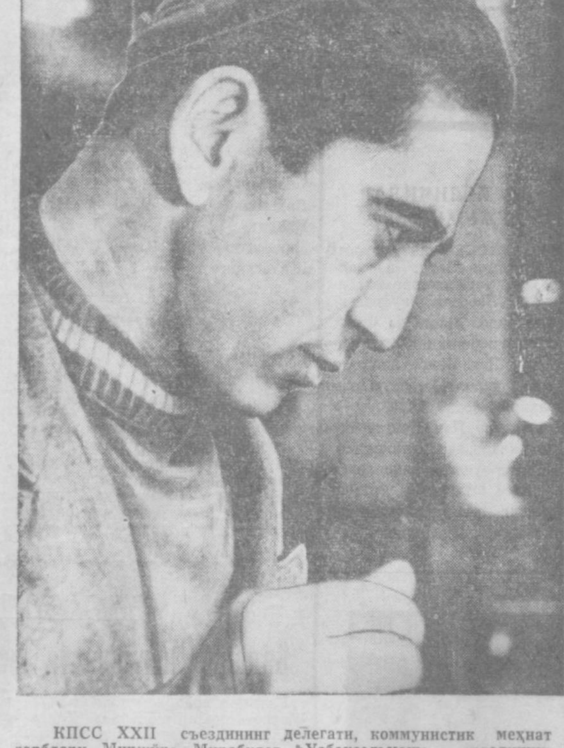

КПСС XXII съездининг делегати, коммунистик меҳнат зарбдори Миржўра Миробидов «Ўзбексельмаш» заводининг илғор токарларидан бири ҳисобланади. Меҳнат унумдорлигини тинмай ошираётган ўртоқ Миробидов етти йиллик планини ўтган йили октябрь ойидаёқ бажариб қўйган эди. У шу кунларда ҳам ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. Суратда: Миржўра Миробидов иш устида. А. Палехов фотоси.

Область районларида ва ишлаб чиқариш бошқармаларида пилла тайёрлашнинг бориши тўғрисида 21 майгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Пискент	1,9	83,1	Юқори Чирчиқ	4,5	60,0
Оққўрғон	0,9	78,2	**Янгийўл бошқармаси бўйича**	**3,0**	**67,4**
Бўка	1,3	74,7	Гулистон	1,1	83,7
Ўрта Чирчиқ	1,2	58,7	Сирдарё	2,2	82,4
Чирчиқ бошқармаси бўйича	**1,3**	**73,8**	Комсомол	1,8	81,4
Калинин	**0,6**	**101,6**	**Сирдарё бошқармаси бўйича**	**1,8**	**82,5**
Оржоникидзе	0,2	91,7	Бекобод	0,4	90,9
Оҳангарон	6,3	41,1	Янгиер	3,7	65,8
Бўстонлиқ	2,4	27,8	**Янгиер бошқармаси бўйича**	**1,0**	**86,6**
Тошкент бошқармаси бўйича	**1,6**	**75,2**			
Чиноз	0,6	75,7			
Қуйи Чирчиқ	2,9	73,5			
Янгийўл	2,8	67,9	**Область бўйича**	**1,8**	**74,4**

ЁШЛИК БАЙРАМИ

В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллигига бағишланган тантаналар программаси жуда кўп нарсани ўз ичига олган эди. Тошкент болалари ва уларнинг дўстлари — республика ёш ленинчилари VI слётининг делегатлари совет пионерларининг юбилейини нишонлаб, кекса коммунистлар ва дастлабки пионерлар, коммунистик меҳнат бригадаларининг бошлиқлари ва Совет Армиясининг жангчилари билан учрашдилар, энг яхши горнчи, барабанчи, фотографни аниқлаш мақсадида конкурс, болалар бадиий ҳаваскорлик кўриги, спорт мусобақалари, ёш техниклар, туристлар, табиатшунослар учрашуви ўтказдилар.

Умумшаҳар байрамида қатнашмоқ учун неча ўн минглаб мактаб ўқувчиси 20 май куни «Пахтакор» стадионига келди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев болаларни шонли байрам ва пионерлар ташкилоти Ленин ордени билан мукофотланганлиги билан самимий табриклади.

Шаҳарнинг энг яхши пионерлари Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садоси остида байрам байроғини кўтарадилар.

Совет кишилари уч авлоди боғланишининг рамзи сифатида кекса коммунист, ёш ишчи ва қизил галстукли мактаб ўқувчиси маҳкам қўл ушлашиб турадилар. Улар болаларнинг қарсаклари остида кўкаламзор майдон атрофини усти очиқ машинада айланиб чиқадилар.

Ёш ватанпарварларнинг Октябрь революцияси ва гражданлар уруши йилларидаги қаҳрамонона фаолиятидан олинган унутилмас воқеалар манзараси ойинаи жаҳоннамодаги каби акс этиб туради. Мана, қизил аскар кийимини кийган ўғил бола бедов отда чопиб ўтади. Афсонавий разведкачи партизан олға мардонавор назар ташлайди.

Байрам қатнашчилари Ўзбекистоннинг дастлабки пионерлари стадионга чиқиб келганида, уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Минбарларда гулдурос овация кўтарилади. Йиғилиш қатнашчиларининг кўзи олдида Ильичнинг жонли сиймоси намоён бўлади. Ёш томошабинлар театрининг артисти М. М. Головин улуғ доҳийнинг образини яратган.

Севимли Ватан шон-шуҳрати йўлида кучи ва жонини фидо қилган довюрак болалар — Павлик Морозов, Леня Голиков, Марат Казей ва бошқа пионерларнинг қаҳрамонликлари театрлаштирилган томошада яна гавдаланади. Коммунистик партияга, халққа чексиз садоқати ёш авлодга намуна бўлиб қолган Абдулла Набиев, Зоя Космодемьянская, ёш гвардиячилар майдондан ўтадилар. Ўзбекистон пионерларининг ватанпарварлик ишлари тўғрисидаги ҳикоя тантанавор жаранглайди.

Мотоциклчилар қизил байроқларни ҳилпиратган ҳолда марказий дарвозадан стадионга кириб келадилар. Уларнинг кетидан барабанчиларнинг қўшма отряди келмоқда. Пионерлар паради бошланади.

Колонналар боши узра ҳилпираб турган иттифоқчи республикаларнинг байроқлари совет халқларининг мустаҳкам дўстлигини намойиш қилади, социалистик лагерь мамлакатларидаги болалар ташкилотларининг кийимини кийган ўғил ва қиз болалар текис саф тортиб ўтадилар.

Кўкаламзор майдонга ёш спортчилар чиқади. Улар жонли ҳарфлар билан совет болаларини руҳлантирувчи «Биз коммунизм даврида яшаймиз!» — деган сўзларни ҳосил қиладилар.

Минбарларга бир лаҳза сукунат чўкади. Ҳамманинг нигоҳи майдон ўртасига қаратилган. Энг яхши пионерлар шаҳар ёш ленинчилари ташкилотининг байроғини ана шу ерга олиб чиқадилар. Пионерлар линейкасининг бошланганлиги эълон қилинади. Пионерлар сафига кириб келаётган бир группа октябрятлар минглаб мактаб ўқувчиси ҳузурида ёш ленинчиларнинг тантанали ваъда бериб айтадиган сўзларини такрорлайдилар.

«Коммунистик партия иши учун курашга бўл тайёр!» — деган шиор янграйди.

Болалар: «Доим тайёрмиз!» деб комил ишонч билан жавоб берадилар.

«Пахтакор» стадионидаги байрам спорт коллективларининг чиқиши билан тугалланди. Қош қорайгач, мушаклар шуъласи осмонни ёритиб юборди.

Эртасига Навоий номли опера ва балет театри Тошкентда юбилей тантаналари ўтказилган марказий жой бўлди. Театрда болалар бадиий ҳаваскорлик тўгараклари катта концерт қўйиб берди. Концертда ёш ленинчиларнинг VI республика слёти кунларида ўтказилган конкурс ғолиблари қатнашди. Партия, Ленин тўғрисидаги қўшиқлар театрда улуғвор жаранглади.

Слёт қатнашчилари Ўзбекистоннинг барча пионерлари мактаб ўқувчиларига мурожаат қабул қилиб, уларни ўқиш ва меҳнатда янги-янги ютуқларни қўлга киритишга чақирдилар. (ЎзТАГ).

МИРИШКОРЛАР

Тошхон Абдуллахўжаева билан Латифа Мирубоева ўртоқларни Янгийўл районидаги Калинин номли колхоздагилар «бизнинг миришкор пиллачиларимиз» деб аташади. Бу ҳар икки пиллачи бир неча йиллардан бери илғорликни қўлдан бермай келаётган звеноларга бошчилик қилади. Юксак кўрсаткичларга эришганликлари учун Абдуллахўжаева ва Мирубоева ўртоқлар икки марта Москвага — Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига боришган.

Бу йил бу икки звено аъзолари ўзаро мусобақалашиб, пилладан мўл ва сифатли ҳосил етиштиришга эришдилар. Ўртоқ Абдуллахўжаева бошлиқ звено пиллачилари ўз зиммаларига ҳар қути ипак қуртидан ўрта ҳисобда юз килограммдан пилла ҳосили етиштириш мажбуриятини олган эдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ишнинг кўзини билган ҳолда меҳнат қилдилар. 25 кун ичида пилла ҳосили пишиб етилди. Ҳар қути ипак қурти ҳисобига 106 килограммдан аъло сифатли пилла ҳосили олинди.

— Икки мусобақадош звено, — дейди ўртоқ Л. Мирубоева, — она-Ватан хирмонига 1060 килограмм пилла етказиб берди. Биз ҳар қути ипак қуртидан олинадиган ҳосилни 110—115 килограммданга етказиш учун шу кунларда пилла топширишни яна ҳам авж олдириб юбордик.

Колхозда 220 қути қурт уруғи боқилди. Хўжалик пиллачилари пилла ҳосилдорлигини ўртача 60 килограммданга етказишга қатъий аҳд қилишган.

Ж. АСОМИДДИНОВ.

ПИЛЛАДАН РЕКОРД ҲОСИЛ

БЕКОБОД. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан телефон орқали олинди). Ленин номли колхознинг аъзоси ўртоқ Умида Ҳамроева хўжаликнинг пилла тайёрлаш планини ортиғи билан бажаришига муносиб ҳисса қўшди. У, бир қути қурт уруғини жадал усулда боқиб, 142 килограмм пилла териб олди. Умиданинг ҳамкасблари Каромат Холмирзаева, Гулсун Холиқулова ўртоқлар ҳар қути қурт уруғидан 128—130 килограммдан ҳосил олдилар. Районда бундай пиллачиларнинг сафи тобора кенгайиб бормоқда. Ҳозир 30 га яқин пиллачи ҳар қути уруғдан 100 килограммдан ошириб пилла топширди.

С. СУЛТОНОВ.

Областимиз янгиликлари

ПАРКЕНТДА МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

Юқори Чирчиқ районининг Паркент қишлоғи марказида янги маданият ва истироҳат боғи очилди. Боғда спорт майдончалари, кўркам чойхона бор. Аллеялар ва гулзорлар четига 50 дан ортиқ скамейка қўйилган. Ҳар ер-ҳар ерда қурилган баҳаво супалар ҳам ҳордиқ чиқариш учун жуда яхши жойдир. Ильич нурлари билан чароғон бўлган бу боғда район меҳнаткашлари кечки пайт ишдан сўнг сайр қилиб, яхши дам олмоқдалар.

Районнинг Янгибозор қишлоғида эса комсомол-ёшлар учун кўл очилди. Бу сайргоҳга «Победа» деб ном беришга қарор қилинди.

Ю. БАҲОДИРОВ.

Маиший хизмат яхшиланаяпти

Бекобод шаҳрида меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни янада яхшилашга жиддий эътибор берилмоқда. Бу ерда яқинда газ сувлар, мороженое ва мева шарбатлари билан савдо қилувчи павильон ишга туширилди. Октябрь кўчасида эса сиропли газ сувлар сотувчи 3 та автомат фойдаланишга топширилди.

Металлурглар шаҳарчасида очилган ярим фабрикат озиқ-овқат маҳсулотлари магазини ҳар куни харидорлар билан гавжум. Бу ердан қиймаланган гўшт, котлет, чучвара, винегрет ва бошқа ярим фабрикат маҳсулотларни сотиб олиш мумкин. Янги магазиннинг очилиши уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёлларни жуда хурсанд қилди.

Металлургия заводининг мартен ва прокат цехлари ишчилари учун қурилган ошхона ҳам яқиндагина ишга тушди. Бирйўла 200 киши овқатланадиган бу ошхона металлургларга яхши маданий хизмат кўрсатмоқда.

М. УСМОНОВ.

Оҳангарон—рационализаторлар шаҳри

Оҳангарондаги кўмир қазиб чиқарувчи корхоналар ва бошқа ишлаб чиқариш коллективларида рационализаторлар ҳамда ихтирочилар ҳаракати намунали йўлга қўйилган. Шаҳар рационализаторлари етти йиллик бошланганидан бери жуда кўп таклифларни ишлаб чиқаришга жорий қилиб, давлатнинг 500 дан ортиқ квартира қуришга етадиган маблағини тежаб қолдилар. Ҳозир кончилар ва энергетиклар шаҳарчасида яшовчи ҳар 20 кишининг бири рационализатордир. (ЎзТАГ).

Суратда: пойга қатнашчилари йўлда. В. Сироткин фотоси.

ПИОНЕР ЁЗИГА ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК

40 МИНГ БОЛА ДАМ ОЛАДИ

Пионер ёзининг бошланишига оз вақт қолди. Областимизнинг соя-салқин, баҳаво ерларига жойлашган 42 та пионер лагерида пионер ва ўқувчиларнинг дам олиш мавсумига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Пионер лагерлари бахтиёр болалар учун 25 майдан ўз қучоғини очади. Ҳамма лагерларда ажойиб гулзорлар барпо этилди, бинолар ва ёзги павильонлар сифатли ремонтдан чиқарилаётир.

Пионер лагерларининг бошлиқларининг уч кунлик семинари ўтказилди, лагерларда ишловчи бош пионервожатийлар танланди. Улар учун ўтказилган семинарда болаларнинг кўнгилли дам олишларини қандай уюштириш ва тарбия ишларини ташкил этиш масалалари батафсил тушунтириб берилди.

Бу йил ҳамма пионер лагерларида қулай шароитлар яратиш мақсадида 25 та холодильник, 3 та катта холодильник установкаси сотиб олинди. Москвадан эса эни 4 метр, бўйи 6 метр ва чуқурлиги бир ярим метр бўлган резинадан ясалган сунъий бассейнлар келтирилди. Бу бассейнларда бир йўла 20 бола чўмилиши мумкин. Бассейннинг суви вақти-вақти билан янгилаб турилади.

Бу мавсумда областимизда 4 та янги пионер лагери очилади. Ҳар сменада 150 дан бола дам оладиган бу янги лагерлар Бўстонлиқ ва Оҳангарон районларининг хушманзара ерларига жойлашган. Умуман бу йилги мавсумда областимиздаги пионер лагерларида 40 мингдан ортиқ бола дам олиб, янги ўқув йилига янги куч-қувват тўплайди.

З. Муҳамаджонов.

КОМСОМОЛЛАР ОТАЛИГИДА

Эрта тонгда «Узбекхиммаш» заводининг пионер лагери жойлашган Хондайлиқ қишлоғида болталарнинг тўқиллаши, белкуракларнинг жаранги, хушчақчақ ҳазил-мутоиба қулоққа чалинади. Бу пионер лагерини мавсумга тайёрлашга ёрдам бериш учун келган ишлаб чиқариш илғорлари — комсомолларнинг ғайрат-шижоатидан дарак беради.

Бир неча бригадага бўлинган ёшлар бир кунда анчагина иш қилдилар: лагерь учун территория танлашди, аллеяларни текисладилар, гулзорлар барпо қилдилар, ҳар бир бино ёнига гул ва узум кўчатлари экдилар, спорт майдончаларини тартибга келтирдилар.

Бу йил шаҳардаги ва шаҳар четидаги пионер лагерларида Чирчиқ мактабларида тарбияланувчи 6 мингдан ортиқ пионер ва ўқувчи ҳордиқ чиқаради. Шаҳар комсомол ташкилотлари ва жамоатчилик ёзги соғломлаштириш мавсумига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Электрохимия комбинати, «Чирчиксельмаш» заводи, мактаблар ва бошқа ташкилотларнинг комсомол-ёшлари пионер лагерларини ўз оталикларига олиб, оммавий ҳашарлар йўли билан лагерь территорияларини ободонлаштириш юзасидан катта ишларни қилаётирлар. (ЎзТАГ).

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Чиноз. «Қизил Октябрь» колхозида 200 ўринлик ёзлик клуб қурилди. Бу ерда колхозчиларга кинофильмлар кўрсатилмоқда.

Н. Миршарипов.

Бўка. Жамбул номли колхознинг Қурилиш, Большевик ва Янги турмуш участкалари электрлаштирилди.

А. Эргашев.

Оққўрғон. Район марказида сотувчисиз ишлайдиган озиқ-овқат магазини қурилиб, фойдаланишга топширилди.

М. Канзафаров.

Чирчиқ. «Химик» стадионида Чирчиқ ва Чимкент шаҳарлари ўқувчиларининг енгил атлетика бўйича дўстлик мусобақаси бўлиб ўтди. Бу қизғин учрашувда чирчиқликлар ғолиб чиқди.

Т. Сихарулидзе.

„Қизил Ўзбекистон“ ва „Ёш ленинчи“ газеталарининг мукофоти учун

Ўтган дам олиш куни Сергели қишлоғида «Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталарининг мукофоти учун традицион мотокросс бўлиб ўтди. Мотокроссга шаҳардан минглаб аҳоли чиқди.

Эрталаб соат 10. «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакторининг ўринбосари, мотокроссни ўтказувчи ташкилий комитетнинг раиси ўртоқ А. Исмоилов спортчиларни қизғин табриклаб, уларга катта муваффақиятлар тилайди.

Мусобақа бошланади. Довюрак мотоциклчилар жуда оғир ва мураккаб трасса бўйлаб қушдек учиб бормоқдалар. Гоҳ у спортчи, гоҳ бу спортчи олдинга ўтиб кетади. Кураш тобора қизиб боради. Тик тепаликлар, қинғир-қийшиқ чуқурликлар спортчиларни бир минут бўлса ҳам тўхтатиб қололмайди. Улар қизғин спорт кураши остида ўз спорт клубларининг шарафи учун қаттиқ кураш олиб бордилар. Натижада биринчиликни ўтган йилги чемпион ДОСААФ мотоциклчилари эгаллаб, ғолибликни яна ўз қўлларида сақлаб қолдилар. Армия спорт клуби иккинчи ўринда қолди.

Ғолибларга мукофотлар 25 майда марказий «Пахтакор» стадионида тантанали равишда топширилади.

В. МАҲКАМОВ.

«Пахтакор» билан «Динамо» (Тбилиси) ўртасидаги учрашувда меҳмонлар жавоб тўпи киритиш учун ҳар қанча уринмасин, тошкентликларнинг ҳимояси устунлик қилди. Бу матчда яхши ўйнаган В. Қаҳҳоров (суратда чапда) нинг актив ҳаракати билан мамлакатнинг энг кучли марказий ҳужумчиларидан бири ҳисобланган З. Калоев Пшеничников дарвозасига ортиқча хавф сололмади.

А. Абалян фотоси.

ТЎРТ ТУРДАН КЕЙИН

„ПАХТАКОР“—ПЕШҚАДАМ

Мамлакат чемпионатининг тўртинчи тури командаларнинг турнир жадвалидаги ўрнини «ағдар-тўнтар» қилиб юборди Бу турда Москванинг «Торпедо»дан бошқа ҳамма командалари мағлубиятга учради. Чунончи, спартакчилар Ленинградда «Динамо» командасига 0:1 ҳисоби билан, «Локомотив» Донецкда «Шахтер»га 1:3 ҳисоби билан ютқазди. Москва «Динамо»сининг эса «Авангард»га бу йил ҳам кучи етмади. Харьковликлар ўз майдонларида бўлган ўйинда динамочилар дарвозасига ягона тўп киритиб, ғалабага эришдилар. Экс-чемпион «Торпедо» шундай ҳисоб билан Москвада «Крилья Советов»ни ютди. Бу автозаводчилар учун мавсумдаги биринчи ғалаба бўлса, куйбишевликлар учун кетма-кет учинчи мағлубиятдир.

Бокуликлар тўртинчи ўйинни ҳам дуранг қилишди. Улар бу сафар бир очкони Кутаисида «Торпедо» командасидан олдилар. Шуниси жуда қизиқки, «Нефтяник» тўрт матчдан буён рақиблар дарвозасига битта ҳам гол ура олмади. Айни чоғда ҳали ҳеч қайси команда «Нефтяник» дарвозабонини тўпни сетка ичидан олишга мажбур қилолмади.

Чемпион бу турда ўз майдонида «Молдова»ни мағлубиятга учратди (3:2). Бу ютуқ киевликларни ўз группасида биринчи ўринга олиб чиқди. Вильнюс футболчилари ниҳоят дастлабки очкони қўлга киритдилар. Улар Ереван шаҳрида «Спартак» билан бўлган ўйинни 2:2 ҳисоби билан дуранг қилишга муваффақ бўлдилар. «Даугава» «Қайрат» дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритиб, биринчи ғалабага эришди.

Иккинчи группа командалари ўртасида Ленинграднинг «Динамо» командаси билан «Пахтакор» пешқадамлик қилмоқда. Бу иккала команда 6 тадан очко тўплаб, рақибларидан 2 очко ўзиб кетди. Шуниси диққатга сазоворки, ўзбек футболчилари бу очколарни энг кучли командалар билан бўлган учрашувда олди.

Ҳозир командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

I ГРУППА

	У.	Ю.	Д.	М.	Т.	О.
«Динамо» К.	4	3	1	—	6-3	7
«Зенит»	4	2	2	—	6-2	6
СКА	4	2	2	—	6-2	6
ЦСКА	3	2	1	—	8-0	5
«Шахтер»	3	2	—	1	4-3	4
«Молдова»	4	1	1	2	5-6	3
«Спартак» Ер.	3	—	2	1	4-5	2
«Даугава»	4	1	—	3	2-3	2
«Қайрат»	3	—	2	1	2-4	2
«Локомотив»	4	1	—	3	4-8	2
«Жальгирис»	4	—	1	3	2-13	1

II ГРУППА

	У.	Ю.	Д.	М.	Т.	О.
«Динамо» Л.	3	3	—	—	4-1	6
«Пахтакор»	4	2	2	—	6-3	6
«Спартак» М.	4	2	—	2	11-6	4
«Авангард»	3	2	—	1	2-1	4
«Динамо» М.	4	1	2	1	3-2	4
«Нефтяник»	4	—	4	—	0-0	4
«Торпедо» К.	4	1	2	1	5-6	4
«Торпедо» М.	4	1	2	1	3-4	4
«Динамо» Тб.	4	1	1	2	2-4	3
«Беларусь»	3	—	1	2	1-4	1
«Крилья Советов»	3	—	—	3	2-8	0

„Б“ КЛАССИДА

ЧИРЧИҚ. 18 майда «Химик» стадионида мамлакат биринчилигининг навбатдаги матчида Чирчиқ футболчилари Фарғона «Нефтяник» командаси билан учрашди. Ўйиннинг биринчи бўлими «Химик» командасининг устунлиги билан ўтган бўлсада, ҳисоб очилмади. Ниҳоят 52-минутда спорт мастери В. Терешченко меҳмонлар дарвозасига тўп урди. У иккинчи голнинг ҳам автори бўлди. Шундай қилиб, чирчиқликлар уч мағлубиятдан сўнг бу ўйинда 2:0 ҳисоби билан ғалаба қилдилар.

О. ЛЕВАК.

* * *

Шу куни «Политотдел» колхозида бўлган учрашувда майдон эгалари «Строитель» (Ашхабод) командасига 1:2 ҳисоби билан ютқаздилар.

СУД ЗАЛИДАН

Болалар нонини туя қилувчилар жазоланди

Калинин районидаги 27-болалар уйининг директори Абзал Ҳидоятов, бош бухгалтери Лина Петровна Ермакова, хўжалик мудири Ислом Илёсов, костиляншаси Тошхон Шодмоновалар таълим-тарбия ишлари билан шуғулланиш ўрнига ўз мансабларидан фойдаланиб, болалар нонини туя қилиб келганлар. Улар болалар уйидаги қурилишга ажратилган пулдан, болалар уйининг ёрдамчи хўжалигидан тушган даромаддан бир қисмини ўзлаштирганлар. Шунингдек, болалар уйига келтирилган юзлаб метр газламани ва ишга яроқли жиҳозларни ярамасга чиқазиб юбориш билан ҳам катта маблағни ўз жиғилдонларига урганлар. Бу қинғир ишлар ҳақида тергов органларига шикоятлар тушди.

Текширишда юқоридаги шахсларнинг жиноий ҳаракатлари очилди.

Яқинда Октябрь район халқ судида бу жиноий иш юзасидан очиқ суд мажлиси бўлди. Келтирилган жуда кўп далиллар, гувоҳларнинг кўргазмалари асосида айбдорларнинг бир неча минг сўмни ўзлаштириб юборганлиги тасдиқланди.

Суд А. Ҳидоятовни 6 йил, Л. Ермаковани 7 йил, Т. Шодмоновани 4 йил ва И. Илёсовни 3 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди. Айбдорларнинг давлатга етказган зарари улардан ундириб олинади.

Судда гувоҳ сифатида қатнашган Калинин район матлубот жамияти 31-дўконнинг мудири Турсун Шоҳидоятов айбдорларга сохта ҳужжат бергани маълум бўлди. Шунинг учун унинг устидан ҳам жиноий иш қўзғатилди.

Х. ТОШХЎЖАЕВ,
халқ маслаҳатчиси, шахсий пенсионер.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

22 МАЙ

Рус тилида: 18.30 — Самарқанд шаҳар «Костёр» пионер ансамблининг концерти, 19.10 — Телевизион янгиликлар, 19.25 — Милициям мени ҳимоя қилади (телевизион эшиттириш).

Ўзбек тилида: 19.45 — Бизнинг иккинчи она тилимиз (ўқувчилар учун), 20.05 — Телевизион янгиликлар, 20.20 — Шоир чизган расмлар (адабий эшиттириш), 20.50 — Озарбайжон музикаси (Совет Иттифоқи республикаларининг музика маданияти циклидан).

Рус тилида: 21.50 — Дмитро Горицвит (бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/V да кундуз **Коппелия**, кечқурун **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 22/V да **Гамлет**, 23/V да **Ганг дарёсининг қизи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бинода) — 23/V да **Тошболта ошиқ**. Кеч соат 8 яримда бошланади.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Она қасами — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутгача).

Ғийбатчилар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Салбчилар (1 ва 2-серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Номаълум ғов — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 9-40 минут, 11-40 минут ва кеч соат 5 да).

Қораловчи гувоҳ — «ИСКРА» (кеч соат 9 дан).

Болалар ҳақида кичик воқеалар — «ВАТАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10-20 минутда бошланади)

Синовлар йўли — «ОКТЯБРЬ».

Номаълум ғов — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «УДАРНИК».

Камалак «ПАХТАКОР».

Она қасами — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ғийбатчилар — КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли.

Ёз кунларидан бирида —ПУШКИН номли.

Бизнинг кўчамиз — «ПОБЕДА».

Қораловчи гувоҳ — «ШАРҚ».

1962 ЙИЛ 30 МАЙДА ЧЕЛЯБИНСК ШАҲРИДА

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ 87-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тиражда заёмнинг ўн олти разрядига 7.440.320 сўмлик 136000 ютуқ, шу жумладан: 5.000 сўмдан 32 ютуқ, 2.500 сўмдан 80 ютуқ, 1.000 сўмдан 400 ютуқ, 500 сўмдан 1280 ютуқ, 100 сўмдан 11200 ютуқ, 40 сўмдан 123008 ютуқ ўйналади.

Бу заёмнинг облигациялари омонат кассаларида сотилади ва бемалол сотиб олинади.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Тошкент область Давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«ТАШОБЛКНИГОТОРГ»и В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллигини нишонлаб «БОЛАЛАР КИТОБИ ХАФТАЛИГИ»НИ ЎТКАЗМОҚДА

Китоб бозорлари областнинг шаҳарларида, Тошкент шаҳрининг Калинин номли майдонида, Чилонзорда ва Карл Маркс кўчасида (1-китоб магазинининг ёни) очилган.

«Болалар китоби хафталиги» 28-майгача давом этади.

Калинин район, Калинин сельсовети, Охунбобоев номли колхозда турувчи **Мовлон Абдуғаппоровнинг** Тошкент шаҳри, Октябрь районидаги Ҳамза номли кўча, Олча проезди, 2-тупик, 23-уйда турувчи Абдуғаппорова (Орипова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Чет элларда нима гап

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

✦ Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт бошлиқ Германия Демократик Республикаси партия-ҳукумат делегацияси Чехословакияга қилган сафаридан Берлинга қайтиб келди.

✦ Валентин Катаев бошлиқ совет ёзувчилари делегацияси Варшавага келди.

✦ Москва—Хартум ҳаво йўлининг яқинда очилиши муносабати билан СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Гражданд ҳаво флоти Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. Ф. Башкиров бошлиқ «Аэрофлот» делегацияси Хартумга келди.

✦ Жанубий Хванхэ вилоятидаги Чхонтан ирригация тармоғининг қурувчилари катта ғалабани қўлга киритдилар. Шимолий Кореяда ирригация тармоғининг биринчи навбат қисми ишга туширилди. Бу ирригация тармоғининг суви 15 минг гектардан кўпроқ майдонни сув билан таъминлайди. Бу эса шу йилнинг ўзида қўшимча равишда 45 минг тоннадан кўпроқ ғалла етиштириш имконини беради.

✦ Эстрада санъатининг усталари бўлган совет артистларининг гастроллари Австралияда зўр муваффақият билан ўтаётир. Улар Тертда, Аделаидда концерт бердилар ва келгуси ҳафтада Сиднейда ўз гастролларини бошлайдилар. Австралия газеталарининг музика танқидчилари совет артистларининг маҳоратига якдиллик билан юксак баҳо бермоқдалар.

✦ Лаос қироллиги қонуний ҳукуматининг бош министри, шаҳзода Суванна Фума самолётда Париждан ватанига жўнаб кетди. Суванна Фума жўнаб кетиш олдидан берган баёнотида, ҳозирги вақтда аввало Лаосдаги уч асосий группировка ўртасида музокаралар олиб бориш керак, деди. Мен, деди Суванна Фума, ана шу музокараларни бошлаб юбориш учун Лаосга қайтиб бораётирман.

✦ Афинадаги Америка элчихонаси Грецияга яқин вақт ичида Американинг икки эсминеци ва бир сув ости кемаси берилажагини эълон қилган. (ТАСС).

ГДР САНОАТИНИНГ ЎСИШИ

БЕРЛИН, (ТАСС). Германия Демократик Республикаси халқ хўжалиги кенгашининг мажлиси бўлиб, бу мажлисда саноатнинг шу йил дастлабки 4 ойлик ишлаб чиқариш планини бажариши масалалари муҳокама қилинди. Мажлис тўғрисида бугун «Нейес Дейчланд» газетасида эълон қилинган ахборотда бундай дейилади: Кўрсатиб ўтилган давр ичида ялпи саноат маҳсулотининг ўсиши аввалги йилнинг дастлабки 4 ойидагига нисбатан 6,8 процентни ташкил этди. Шу билан бирга марказга бўйсунадиган саноатда ялпи маҳсулотнинг ўсиши 7,1 процентни, маҳаллий саноатда эса бу ўсиш 6,2 процентни ташкил этади. Электротехника саноатида (ўсиш аввалги йилдагига нисбатан 16,2 процент) ва химия саноатида (ўсиш аввалги йилдагига нисбатан 7,8 процент) энг катта муваффақиятларга эришилди.

Халқ хўжалиги кенгаши мамлакатнинг 1962 йилги халқ хўжалик планини янада муваффақиятлироқ бажаришга қаратилган тадбирларни муҳокама қилди.

ЛАОСДА ИСЁНЧИЛАР ҲУЖУМИ

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентлигининг мухбири Патет-Лао ҳарбий қисмлари радиосининг хабарига суяниб, Лаосдан қуйидагиларни билдиради. 11 майда Фуми Носаван исёнчиларининг ротаси озод этилган Пак Бенг шаҳрига (Луан-Прабан вилояти) ҳужум қилди ва шаҳарни босиб олди.

Исёнчиларнинг Пак Бенгни босиб олганликлари, деб таъкидлайди радио, озод этилган районларга тинмай ҳужум қилаётган исёнчи қўшинларнинг қора ниятларини яна бир марта фош қилди.

Америка Қўшма Штатларида тинчлик тарафдорлари зўр активлик билан ҳаракат қилмоқдалар. Нью-Йорк, Вашингтон, Бостон, Лос-Анжелос, Сан-Франциско ва АҚШнинг бошқа шаҳарлари қуролсизланиш ва тинчлик шиорлари остида ўтган оммавий юриш ҳамда митингларнинг гувоҳи бўлди.

Яқинда тинчлик учун курашчиларнинг оммавий намойиши Нью-Йоркнинг асосий кўчалари бўйлаб ўтди. Намойишчилар сафида ишчилар, студентлар, хизматчилар ва уй ишлари билан шуғулланувчилар бор эди.

БМТ штаб-квартираси биноси олдида оммавий митинг бўлиб ўтди.

Суратда: тинчлик тарафдорларининг Нью-Йоркдаги намойиши.

Г. Васильев фотоси (ТАСС фотохроникаси).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») —орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00967. Нашр. Г. — 1596.